

Framhaldsnám Stjórn málafræðideild

Hagnýtt nám
í gefandi og
spennandi
umhverfi

MA-, MPA- og diplómanám:

- Alþjóðasamskipti
- Evrópufræði
- Opinber stjórnsýsla
- Kynjafræði og margbreytileiki
- Stjórn málafræði
- Hagnýt jafnréttisfræði
- Smárikjafræði - Evrópa

Efnisyfirlit

	Bls.
Stjórnmálafræðideild Háskóla Íslands	2
Alþjóðasamskipti	5
Diplómanám í smárikjafræðum	7
Evrópufræði	11
Opinber stjórnsýsla	19
Kynjafræði	29
Stjórnmálafræði	33
Kennarar	36

Upplýsingar:

Umsóknarfrestur um meistaranámið er til 15. apríl eða 15. október en diplómanámið til 5. júní eða 30. nóvember.

Rafræn umsóknareyðublöð má nálgast á heimasíðu Stjórnmálafræðideildar: stjornmal.hi.is.

Kostnaður: Árlegt innritunargjald Háskóla Íslands.

Nánari upplýsingar um námið veita:

Elva Ellertsdóttir, deildarstjóri s. 525 4573,

netfang: elva@hi.is

Margrét S. Björnsdóttir, aðjúnt s. 525 4254,

netfang: msb@hi.is

Skrifstofa Stjórnmálafræðideildar er til húsa í Gimli, gengið í gegnum Odda við Sturlugötu. Sími 525 4573 eða 525 5445.

Opnunartími: mánud. – föstud. 10:00-12:30 og 13:00-15:30.

Kennsluskrá með nánari upplýsingum er að finna á heimasíðu Stjórnmálafræðideildar: stjornmal.hi.is

Útgáfa: 2012–2013

Velkomin í framhaldsnám Stjórnmálafræðideildar

Stjórnmálafræðideild Háskóla Íslands býður upp á margvíslega námsmöguleika á framhaldsstigi traustan og hagnýtan undirbúning fyrir sérhæfð störf á vinnumarkaði og fræðilega ögrandi námsleiðir.

Í dag eru á þriðja hundrað nemenda skráðir í framhaldsnám við deildina. Sá hópur endurspeglar mikla breidd, allt frá nýútskrifuðum BA-nemum til fólks með margvíslegan bakgrunn og umfangsmikla starfsreynslu.

Meðal námsleiða er nám í opinberri stjórnsýslu, alþjóðasamskiptum, kynjafræði, smárikjafræði og í Evrópufræðum en aldrei hefur mikilvægi þekkingar í þeim málaflokki verið meira en nú. Eitt einkenni framhaldsnáms í Stjórnmálafræðideild er þverfræðilegt samstarf sem gefur nemendum óvenjugóða möguleika á vali og sérhæfingu.

Mikið af náminu er skipulagt þannig að það megi stunda samhliða starfi og boðið er upp á nokkrar námsleiðir í fjarnámi, svo sem nám í opinberri stjórnsýslu og kynjafræði. Fastir kennarar deildarinnar eru nær allir með doktorspróf úr virtum háskólum og stunda grundvallarrannsóknir á sínum sviðum. Þá starfar öflugur hópur fag- og fræðimanna sem stundakennarar við deildina með umfangsmikla reynslu á sínu sérsviði.

Stjórnmálafræðideild er í góðum tengslum við íslenskt samfélag og í náminu gefst nemendum kostur á að sækja fyrirlestra og málþing um alþjóðamál, opinbera stjórnsýslu og stefnumótun, stjórnmál, kynjafræði og margt af því sem hæst ber í þjóðlífinu hverju sinni.

Í hnotskurn: Spennandi nám, ögrandi umhverfi og frjótt andrúmsloft þar sem tekist er á við helstu áskoranir samtímans.

Kennarar og starfsfólk Stjórnmálafræðideildar

Opnir fyrirlestrar, nám og rannsóknir í tengslum við samfélagið og umheiminn

Það er margt að gerast á stjórnmálasviðinu þessa dagana, í íslensku samfélagi og á erlendum vettvangi. Þetta eru athyglisverðir tímar og framhaldsnám Stjórnmálafræðideildar býður upp á mikla möguleika. Deildin leggur ríka áherslu á samstarf við aðrar deildir Háskóla Íslands, innlendar stofnanir, samtök og fyrirtæki svo og erlenda fræðimenn og háskóla. Þetta samstarf birtist m.a. í grósku í starfi fimm stofnana sem Stjórnmálafræðideild rekur eða á aðild að: Stofnun stjórnsýslufræða og stjórnmála, Félagsvísindastofnun, Alþjóðamálastofnun og Rannsóknasetur um smáriki, MARK–Miðstöð margbreytileika- og kynjarannsókna. Stofnanirnar skipuleggja fjölda opinna viðburða sem nemendur eru hvattir til að sækja samhliða náminu. Boðið er upp á fyrirlestra, málstofur og umræðufundi um alþjóðamál, Evrópumál, íslensk stjórnmál, opinbera stjórnsýslu og stefnumótun, jafnréttis- og kynjafraeði og þjóðmál líðandi stundar.

Stofnun stjórnsýslufræða og stjórnmála

Stofnunin er vettvangur samstarfs Stjórnmálafræðideildar við opinbera aðila o.fl. um eflingu náms og rannsókna um stjórnun opinberra stofnana, bæði ríkis og sveitarfélaga. Stofnunin er jafnframt vettvangur umræðna um stjórnmál og stjórnsýslu. Samstarfsaðilar eru m.a. Reykjavíkurborg, Félag forstöðumanna

ríkisstofnana, Stjórnarráð Íslands og Samband íslenskra sveitarfélaga. Stofnunin starfar í nánum tengslum við fyrirtæki, stofnanir og samtök, innlend sem erlend. Á hverju misseri stendur stofnunin fyrir fjölda opinna funda, málþinga og námskeiða.

Vefsíða Stofnunar stjórnsýslufræða og stjórnmála er **stjornsyslustofnun.hi.is**. Stofnunin rekur einnig vefinn **nyskopunarvefur.is** sem er tileinkaður nýsköpun í opinberum rekstri.

Veftímarit um stjórnmál og stjórnsýslu

Stofnun stjórnsýslufræða og stjórnmála gefur út vefrit um stjórnmál og stjórnsýslu: **stjornmalogstjornsysla.is**. Veftímaritið er vettvangur birtinga fræðigreina um stjórnmál og stjórnsýslu og tengdra greina. Auk ritrýndra greina eru birtar almennar greinar og erindi, auk bókadóma. Þar er einnig að finna gagnleg vefböng, þar á meðal öll þau tímarit sem eru í rafrænni áskrift á Landsbókasafni – háskólasafni. Veftímaritið er gefið út tvisvar á ári, í júní og desember og er það öllum opið á vefnum.

Félagsvísindastofnun

Félagsvísindastofnun Háskóla Íslands er vísindaleg rannsókn- og fræðastofnun sem tilheyrir Félags- og mannvísindadeild, Félagsráðgjafardeild og Stjórnmálafræðideild. Hún er vettvangur rann-

sókna- og þróunarstarfs á fræðasviðum deildanna þriggja auk þess sem hún stendur fyrir ýmsum atburðum, ekki síst árlegri sameiginlegri ráðstefnu félagsvísinda á Íslandi, Þjóðarspeglinum. Stofnunin veitir deildum margvíslega þjónustu, m.a. ráðgjöf fyrir nemendur, framkvæmir rannsóknir og veitir sérfræðilega ráðgjöf við úrvinnslu. Hjá stofnuninni starfa margir sérfræðingar og þar eru til stór innlend og alþjóðleg gagnasöfn sem nýtast Stjórn málafræðideild bæði við kennslu og rannsóknir.

Vefsíða Félagsvísindastofnunar Háskóla Íslands: fel.hi.is.

Alþjóðamálastofnun

Alþjóðamálastofnun Háskóla Íslands er rannsókn-, fræðslu- og þjónustustofnun. Henni er ætlað að styrkja stöðu Íslands í samfélagi þjóðanna. Stofnunin stuðlar að upplýstri umræðu meðal fræðimanna, almennings og annarra aðila, sem láta sig íslensk utanríkismál og alþjóðamál varða. Stofnunin er vettvangur fyrir fræðileg alþjóðasamskipti og þverfagleg þjónustuverkefni fyrir atvinnulífið, fyrirtæki og stofnanir. Markmið Alþjóðamálastofnunar er að vera leiðandi í rannsóknum um alþjóðamál og smáríki í heiminum, að auka gæði og framboð náms um alþjóðamál og smáríki í grunn- og framhaldsnámi á háskólastigi og að vera þjónustustofnun fyrir atvinnulífið og hið opinbera. Til að ná þessum markmiðum beitir Alþjóðamálastofnun sér fyrir auknu samstarfi milli fræðimanna, atvinnulífs og opinberra aðila á sviði alþjóðamála og gengst fyrir ráðstefnum, umræðufundum og fyrirlestrum um efni sem tengjast starfsviði stofnunarinnar.

Rannsóknasetur um smáríki

Meginmarkmið setursins er að auka rannsóknir og fræðslu í smáríkjafræðum. Rannsóknasetur um smáríki hefur skapað sér sess sem ein helsta miðstöð smáríkjarannsókna í heiminum og hefur hlotið fjölda styrkja frá innlendum og erlendum rannsóknasjóð-

um. Setrið stendur fyrir fjölbreyttum rannsóknum, ráðstefnum, málstofum og kennslu um smáríki og heldur úti öflugri ritröð um rannsóknir í smáríkjafræðum. Rannsóknasetur um smáríki er faglega sjálfstæð stofnun sem starfar innan vébanda Alþjóðamálastofnunar og fer sameiginleg stjórn með málefni beggja stofnananna.

Alþjóðlegur sumarskóli

Í sumarskóla Rannsóknaseturs um smáríki er lögð áhersla á stöðu smáríkja í samrunaþróun Evrópu. Helstu sérfræðingar heims í smáríkjafræðum kenna við skólann ásamt kennurum Stjórn málafræðideilar HÍ. Með því að sækja sumarskólann fá nemendur kjörið tækifæri til að sitja alþjóðlegt námskeið með erlendum nemendum sem koma frá 16 erlendum háskólum sem sameiginlega standa að skólanum. Sumarskólinn sem haldinn er við Háskóla Íslands stendur í tvær vikur á miðju sumri. Skólinn hefur verið starfræktur frá árinu 2003 og er styrktur af ERASMUS.

Vefsíða Alþjóðamálastofnunar og Rannsóknaseturs um smáríki: hi.is/ams.

MARK – Miðstöð margbreytileika- og kynja-rannsókna

MARK sinnir rannsóknum á sviði mannréttinda og mismununar, jafnréttis-, kynja- og margbreytileikafræða. MARK stuðlar að innlendu og erlendu samstarfi á fræðasviðinu, sinnir ráðgjöf og rannsóknatengdum þjónustuverkefnum, kynnir niðurstöður rannsókna með útgáfu, fyrirlestrum, fræðslufundum, málþingum og ráðstefnum. MARK tekur þátt í stefnumótum, umræðu og framþróun á sviðinu í samstarfi við opinbera aðila, atvinnulíf og þjóðlíf.

Vefsíða: mark.hi.is

Alþjóðlegt umhverfi og víðtækt tengslanet kennara og stofnana Stjórnmálafræðideildar

Stjórnmálafræðideild HÍ leggur áherslu á að kennarar deildarinnar rækti sem best alþjóðlegt rannsókn- og fræðasamstarf. Kennarar í framhaldsnámi deildarinnar eiga þannig aðild að fjölmörgum norrænum, evrópskum og alþjóðlegum samstarfsverkefnum, sem nýtast nemendum í framhaldsnámi með margvíslegum hætti. Auk þess geta nemendur sótt hluta af námi sínu við erlenda háskóla eins og fram kemur annars staðar í þessum bæklingi.

Á hverju ári kemur enn fremur til landsins fjöldi erlendra fyrirlesara frá háskólum, úr stjórnsýslu og stjórnmálum á vegum deildarinnar og þeirra stofnana sem hún á aðild að. Halda þeir opna fyrirlestra fyrir nemendur, kennara og fagfólk úr íslenskrri stjórnsýslu og stjórnmálum.

Kennarar í alþjóðasamskiptum og Evrópufræðum eru þátttakendur í mörgum fjölþjóðlegum rannsóknaverkefnum. Meðal þeirra viðfangsefna má nefna rannsóknir á ofbeldi og valdbeitingu af hálfu ríkja, stöðu smá eyríkjanna Íslands, Möltu, Kýpur og Írlands í Evrópusamrunanum, efnahagslegar og pólitískar afleiðingar efnahagshrunsins á Íslandi og Írlandi, sjálfsmynd, efnahagsmál og öryggi á Norðurlöndum og Eystrasaltslöndum, um Norðurskautsmál og afleiðingar Lissabon-sáttmálans. Auk þess taka kennararnir þátt í all nokkrum norrænum netverkum sem fjármögnuð eru af NordForsk, m.a. um norræn utanríkis- og öryggismál og samfélagslegt öryggi. Þá er til staðar rannsóknasamstarf við *European Policy Centre í Belgíu* og *Swedish Defence College*, sem og *Trans-European Policy Studies Association*. Kennarar starfa jafnframt í ýmsum alþjóðlegum fagsamtökum, s.s. *International Studies Association*, *European Consortium on Political Research* og *Nordic Political Science Association*.

MPA-námið hrærist einnig í umhverfi fjölþjóðlegra þróunar- og rannsóknaverkefna. Helstu erlendu samstarfsverkefni á sviði stjórnmála og stjórnsýslu eru: Evrópsk rannsókn á fyrirgreiðslu við opinberar stöðuveitingar starfar undir forystu *European University Institute í Florence* og *háskólans í Leiden* í Hollandi og

tekur til hátt í 20 Evrópuríkja. Rannsóknarverkefnið *The Selection of Ministers in Europe: Hiring and Firing* fjallar um val á ráðherrum í Evrópu og starfslok þeirra. Stjórnmendur verkefnisins starfa við *London School of Economics* og *háskólann í Luxembourg*. Parliamentarism and Coalition Management, í samstarfi við kennara í *University of California Riverside*.

Nýlengi er norrænu rannsóknarneti um „Network Governance“, undir forystu *Center for Democratic Network Governance í Roskilde*.

Kennarar í kynjafræði taka þátt í margvíslegu erlendu samstarfi og þar má nefna: GMMP (Global Media Monitoring Project) sem er alþjóðleg fjölmiðlavöktun sem kynjafræðin tekur þátt í, og enn fremur alþjóðlega sérfræðinganeitið *Leave Policies and Research* undir forystu Peter Moss, prófessors við *Thomas Coram Research Unit, Institute of Education, University of London*.

Þess má geta að Stjórnmálafræðideild sér um aðild Íslands að alþjóðlegum samtökum stjórnmálafræðinga: *Nordic Political Science Association*, *European Consortium for Political Research* og *International Political Science Association*.

Deildin og Stofnun stjórnsýslufræða sjá um þær ráðstefnur sem samtökin halda hér á landi, *NOPSA 2006* og *ECPR árið 2011*. Evrópsku samtökin ECPR standa fyrir sumarskóla í aðferðafræði á hverju ári í Essex og stendur hann nemendum og kennurum við Stjórnmálafræðideild opinn.

Alþjóðasamskipti

- Meistaránám í alþjóðasamskiptum (120e)
- Diplómanám í alþjóðasamskiptum (30e)
- Diplómanám í smárikjafræðum:
Smáriki í Evrópu (30e)

Nám í alþjóðasamskiptum

Þörf fyrir sérhæft starfsfólk á sviði alþjóðasamskipta

Umfang alþjóðasamskipta af ýmsu tagi og þátttaka Íslands í starfi alþjóðastofnana og -samtaka hefur vaxið mjög á undanförunum árum og kallar á aukinn fjölda fólks með þekkingu á hinum ýmsu sviðum alþjóðasamskipta. Náminu er ætlað að mæta vaxandi þörf í samfélaginu fyrir vel menntað starfsfólk með þekkingu á alþjóðasamskiptum hvort sem er í fyrirtækjum, hagsmunasamtökum, opinberum stofnunum eða sveitarfélögum.

Hagnýtt, fjölbreytt og fræðilegt nám

Meistaránám í alþjóðasamskiptum er hagnýtt, fjölbreytt og fræðilegt nám fyrir þá sem lokið hafa BA- eða BS-námi í einhverri grein. Þar til kennsla í alþjóðasamskiptum hófst við HÍ þurftu nemendur að sækja nám í alþjóðasamskiptum til annarra landa

og gátu því ekki aflað sér þekkingar á alþjóðasamskiptum og utanríkismálum Íslands sérstaklega. Mikil breyting varð á þessu með tilkomu meistaranáms í alþjóðasamskiptum við Háskóla Íslands, en í náminu er sérstök áhersla lögð m.a. á stöðu Íslands í alþjóðakerfinu og alþjóðasamskipti Íslands í víðu samhengi. Boðið er upp á fjölbreytt valnámskeið og geta nemendur sérhæft sig á ýmsum sviðum, t.d. í tengslum við Evrópumál, smáríkjafræði, opinbera stjórnsýslu og öryggis- og varnarmál. Með því að bjóða upp á nám í alþjóðasamskiptum hér á landi er komið til móts við þarfir stórs hóps fólks sem á ekki auðvelt með að flytja til annarra landa og dvelja þar langdvölum. Hægt er að stunda hlutanám með vinnu. Vinnuálag í náminu er þó mikið og því er ekki ráðlagt að þeir sem eru í starfi taki fleiri en tvö námskeið á misseri. Hægt er að hefja námið að hausti og vori.

Stenst samanburð við nám í fremstu skólum erlendis

Við skipulagningu námsins hefur verið höfð hliðsjón af námi í fremstu skólum Bretlands og Bandaríkjanna á þessu sviði. Auk þess sem tekið er tillit til sérstöðu Íslands í alþjóðlegu samhengi utanríkismála og alþjóðasamskipta. Námið stenst fyllilega samanburð við það sem best gerist erlendis.

Fyrsta flokks kennsla

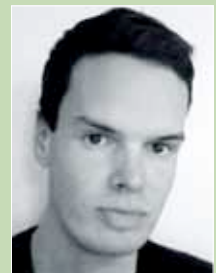
Við val á kennurum er þess freistað að finna fremstu sérfræðinga á hverju sviði. Þeir koma úr röðum fastra kennara við Háskóla Íslands, íslenskra sérfræðinga sem hafa sérhæft sig á viðkomandi sviðum og erlendra fræðimanna, sem Stjórn málafræðideild er í tengslum við. Allir fastráðnir kennarar Stjórn málafræðideildar eru með próf frá virtum erlendum háskólum og stunda fjölbættar rannsóknir á sviði alþjóðasamskipta, opinberrar stjórnsýslu, kynjafræði og stjórnmálafræði.

Ég útskrifaðist úr meistaranámi í alþjóðasamskiptum við Háskóla Íslands árið 2008. Einn helsti kosturinn við þetta meistaranám er frelsi til að marka sér eigin braut. Árgangurinn minn var frá upphafi samheldinn og náinn, en hver hafði sitt áhugasvið. Sumir veltu fyrir sér öryggismálum, aðrir fjölmenningu og innflytjendamálum, enn aðrir efnahags- og fjármálum og þar fram eftir götunum. Við fengum öll svigrúm til að fást við það sem okkur var helst hugleikið og frábær kennarahópur lagði sig fram um að koma til móts við áhugasvið hvers og eins. Þannig myndaðist dásamleg hópstemning þar sem allir höfðu eitthvað fram að færa. Við nýttum okkur þennan kraft svo til að setja á laggirnar nemendafélag, halda málþing og skipuleggja okkar eigin námskeið og utanlandsferðir. Ég er mjög þakklát kennurum og nemendum HÍ fyrir samfylgdina, lærdóminn og góðan undirbúning fyrir verkefni sem fylgdu í kjölfarið.

*Oddný Helgadóttir, doktorsnemi í stjórnmálagrafræði við Brown University
MA í alþjóðasamskiptum 2008*

Eftir að hafa lokið BA-prófi í mannfræði frá Háskóla Íslands hafði ég áhuga á að skoða nánar stöðu og tengsl ólíkra hópa í alþjóðakerfinu. Fjölbreytt viðfangsefni alþjóðasamskipta gáfu mér gott tækifæri til þess. Fljótlega varð mér ljóst að þekking, viðtæk reynsla og gott innsæi kennara á alþjóðasamfélagið og ólík sýn samnemenda í meistaranáminu yrði mér gagnlegt vegnasti til framtíðar. Stöðug speglun við atburði líðandi stundar og skoðun á breytilegri stöðu Íslands í alþjóðakerfinu gerir námið að góðum kosti fyrir þá sem vilja auka skilning sinn á flóknum aðstæðum sem skapast geta á alþjóðavettvangi og geta haft afdrifarík áhrif á líf fólks. Í náminu fannst mér jafnframt mikilvægt að kynnast skoðunum annarra þar sem umræðuvettvangurinn í kennslustofunni verður oft mjög líflægur í ljósi atburða líðandi stundar. Ég er sannfærður um að sú þekking sem ég aflaði mér í meistaranáminu veiti mér aukin tækifæri á starfsvettvangi.

*Daði Runólfsson,
MA í alþjóðasamskiptum 2011*

Meistara- og diplómanám

Meistaránám í alþjóðasamskiptum

Meistaránám í alþjóðasamskiptum er 120 eininga hagnýtt og fræðilegt tveggja ára nám sem hefur að markmiði að þjálfar nemendur fyrir vinnumarkaðinn og/eða rannsóknarvinnu með frekara nám í huga. Allir sem hafa lokið fyrstu háskólagráðu, BA/B.Ed. eða BS-námi, með fyrstu einkunn geta sótt um námið. Það býður upp á töluverðan sveigjanleika þar sem nemendur geta valið á milli sviða sem þeir geta sérhæft sig í, en kjarni námsins miðar að því að veita nemendum ákveðna grunnkunnáttu í alþjóðasamskiptum og aðferðafræði félagsvísinda. Nemendur taka 60 einingar í skyldunámskeiðum, 30 einingar í valnámskeiðum og skrifa 30 eininga lokaritgerð.

Diplómanám í alþjóðasamskiptum

Diplóma í alþjóðasamskiptum er hagnýtt 30 eininga námsleið fyrir þá sem lokið hafa BA/B.Ed. eða BS-prófi í einhverri grein. Ekki er gerð krafa um fyrstu einkunn en kjósi nemendur að halda áfram námi og ljúka MA-prófi, verða þeir að ná fyrstu einkunn að meðaltali úr diplómanáminu. Skyldunámskeið eru 12 eða 18 einingar, eftir því hvort að nemendur hafa BA-próf í stjórn málafræði eða í öðrum greinum. Þeir sem koma úr öðrum greinum en stjórn málafræði taka námskeiðið Alþjóðasamvinna og staða Íslands í alþjóðakerfinu (sjá nánar síðar í bæklingnum). Önnur námskeið sem velja má úr í diplómanámi eru einungis námskeið innan alþjóðasamskiptanámsins.

Ljósmynd: Kristinn Ingvásson

Dr. Peadar Kirby, prófessor í alþjóðastjórn málum og stefnumótun við Limerick-háskóla á Írlandi, er gistiprófessor við Stjórn málafræðideild. Dr. Kirby er virtur fræðimaður á sviði alþjóðastjórn mála og stefnumótunar og hefur rannsakað efnahagslegar, pólitískar og félagslegar afleiðingar efnahagsbrunsins í heimalandi sínu. Hann hefur meðal annars borið stöðu Írlands saman við Ísland og smáríki í Suður- og Mið-Ameríku. Dr. Kirby hefur jafnframt skrifað fjölda greina og bóka um stöðu Írlands sem smáríkis í alþjóðakerfinu. Þá hefur hann unnið ítarlega greiningu á efnahagsstöðu Írlands og pólitískum og félagslegum afleiðingum efnahagsuppgangs í landinu frá því á miðjum 10. áratug síðustu aldar þar til hin alþjóðlega efnahagskreppa reið yfir landið árið 2008.

Diplómanám í smárikjafræðum: Smáríki í Evrópu

Diplóma í smárikjafræðum er hagnýtt og fræðileg 30 eininga námsleið fyrir þá sem lokið hafa BA/BS- eða BE.d- prófi eða sambærilegu prófi. Fjallað er um þau tækifæri sem smáríki í alþjóðasamfélaginu hafa og þá veikleika sem þau þurfa að vinna bug á. Sérstök áhersla er lögð á að greina stöðu smáríkja í Evrópu einkum með tilliti til Evrópusamrunans. Einnig er sérstaklega fjallað um stöðu Íslands í alþjóðasamfélaginu sem og stöðu Íslands í Evrópu. Evrópumál hafa vaxið mjög af umfangi á Íslandi á undanföllum árum, m.a. með aðild Íslands að EES og Schengen og því er brýnt að koma til móts við vaxandi þörf fyrir vel menntað starfsfólk með þekkingu á Evrópumálum og stöðu smárikja í Evrópu. Stjórn málafræðideild hefur undanfarinn áratug sérhæft sig í kennslu í smárikjafræðum og stöðu smárikja í Evrópu. Markmið með diplómanámi á meistarastigi er að gera nemendum kleift að ljúka heildstæðu námi á sviði smárikjafræða í meistaránámi á einu misseri. Diplómanám í smárikjafræðum er styrkt af Menntaáætlun ESB, Jean Monnet og ERASMUS. Námið er hægt að fá metið inn í meistaránám í alþjóðasamskiptum og Evrópufræðum við Stjórn málafræðideild að uppfylltum inntökuskilyrðum.

Skyldunámskeið:

STJ301M Smáríki í Evrópu: Veikleikar, staða og áhrif (fyrir þá sem hafa ekki tekið þetta námskeið í BA-námi), STJ303M The Power Potential of Small States in the European Union, ASK101F European Security Institution and Small States. Nemendur velja annað hvort: ASK104F Evrópuvæðing: Áhrif Evrópusamrunans á stjórn málafræði og stjórnsýslu ESB og EES ríkja og skrifa þá tveggja eininga aukaverkefni í námskeiðinu Smáríki í Evrópu eða STJ404M Small States, Integration and Globalization.

Öll námskeiðin eru kennd á ensku.

Námskeiðslýsingar á bls. 14-17

Athyglisverðar meistararitgerðir

Meistaránámið í alþjóðasamskiptum er fjölbreytt og því ætti ekki að koma á óvart að rannsóknir nemenda eru á ýmsum sviðum alþjóðasamskipta. Meðal lokaritgerða sem unnar hafa verið í náminu eru:

- Hvít auðn, svart gull og opið haf: Breytt landfræðipólitík norðurslóða
- Utanríkisstefna Kína: Efnahagsöryggi, mjúkt vald og Afríkustefna
- Óvænt áfall eða fyrirsjáanleg tímamót? Brottför Bandaríkjahers frá Íslandi: Aðdragandi og viðbrögð
- Kynfast kerfi: Rými kvenna í írönsku samfélagi
- „Við erum köldustu gangsterarnir.“ Samningahegðun Íslendinga á alþjóðavettvangi 1997-2007
- Stefna íslenska ríkisins í hafréttarmálum á árabílinu 1982 til 2006
- Samruni hernaðar og hjálparstarfs: Breyttar aðstæður hjálpar samtaka
- Smáþjóð í stórræðum: Trúarbrögð og íslensk þróunarsamvinna

Stúdentaskipti

Háskóli Íslands er með samstarfssamninga við mikinn fjölda erlendra háskóla, þar sem þeir sem eru innritaðir í HÍ geta tekið hluta af námi sínu. Nemendur í alþjóðasamskiptum hafa m.a. farið til Ástralíu, Bandaríkjana, Norðurlandanna og Belgíu. Háskóli Íslands er með ERASMUS samstarfssamninga við rúmlega 290 evrópska háskóla og þar að auki í NORDPLUS samstarfi við flesta háskóla á Norðurlöndum. Allar nánari upplýsingar um stúdentaskipti er hægt að nálgast hjá Alþjóðaskrifstofu HÍ:

hi.is/is/skolinn/althjodaskrifstofa

Margt spennandi í tengslum við námið

Námsferðir, kosningavökur, kvikmyndakvöld og fleira

Alþjóðasamfélagið var stofnað af nemendum í alþjóðasamskiptum og er ætlað að vera virkur umræðuvettvangur fyrir nemendur og aðra áhugasama um alþjóðamál. Félagið stendur fyrir viðburðum tengdum málefnum líðandi stundar á sviði utanríkismála og alþjóðastjórnsmála. Þá skipuleggur stjórn Alþjóðasamfélagsins uppskeruhátið útskriftarnema ár hvert, þar sem lokaverkefni eru kynnt áhugasömum. Því til viðbótar stendur Alþjóðasamfélagið fyrir námsferðum erlendis, málþingum, kosningavökum, kvikmyndakvöldum og heimsóknunum í fyrirtæki, stjórnmalaflokka, ráðuneyti og erlend sendiráð fyrir nemendur í alþjóðasamskiptum, svo fátt eitt sé nefnt.

Heimasíða Alþjóðasamfélagsins:
nemendafelog.hi.is/althjodasamfelagid
Hópur á Facebook: Alþjóðasamskiptlingur HÍ

Launað starfsnám í utanríkisráðuneytinu

Tveimur nemendum í meistaranámi í alþjóðasamskiptum býðst að fara í þriggja mánaða launað starfsnám í utanríkisráðuneytinu.

Starfsnámið fer fram yfir sumartímann og er metið til 18 eininga. Í starfsnáminu gefst nemendum kostur á að kynnst daglegri starfsemi utanríkisráðuneytisins ásamt því að vinna að sérverkefnum fyrir ráðuneytið.

Umsækjendur skulu hafa lokið eða vera um það bil að ljúka 60 einingum áður en starfsnám hefst. Alþjóðamálastofnun og Rannsóknasetur um smáríki auglýsa starfsnámsstöðurnar og annast úrvinnslu umsókna í samvinnu við stjórnmalafraeðideild. Í burðarliðnum er að koma á starfsnámi við ýmsar alþjóðastofnanir.

Hvernig er námið uppbyggt?

Meistaránám í alþjóðasamskiptum

Sjá námskeiðslýsingar bls. 14-17.

Skyldunámskeið:

ASK102F Kenningar í alþjóðasamskiptum (6e)
 ASK103F Utanríkismál Íslands (6e)
 ASK105F Alþjóðasamvinna og staða Íslands í alþjóðakerfinu (6e)*
 ASK110F Stofnanir og ákvarðanatáka Evrópusambandsins (6e)*
 ASK201F Hlutverk og stefnumótun alþjóðastofnana (6e)
 ASK203F Non- State Actors and Non-Military Security (6e)
 ASK204F Staða og merking lýðræðis, fullveldis og þjóðríkisins á nýrri öld (6e)
 ASK206F Samningatækni (6e)
 STJ201F Hagnýt tölfræði (6e)*
 STJ302F Rannsóknir í opinberri stjórnsýslu og alþjóðasamskiptum (6e)
 ASK441L MA-ritgerð í alþjóðasamskiptum (30e) Haust, vor eða sumar

Valnámskeið: Öll námskeið sem í boði eru á meistarástigi hjá Stjórn málafræðideild, auk þess námskeið sem talin eru upp á áherslusviðum. Hægt er að sækja um til Stjórn málafræðideildar að fá önnur námskeið á meistarástigi við Háskóla Íslands metin sem valnámskeið. Sækja skal um slíkt skriflega með viðeigandi rökstuðningi.

*Nemendur sem hafa lokið BA-prófi í stjórn málafræði taka ekki námskeiðið Alþjóðasamvinna og staða Íslands í alþjóðakerfinu. Nemendur sem lokið hafa námskeiðinu Evrópusamvinna í grunnnámi taka ekki námskeiðið Stofnanir og ákvarðanatáka Evrópusambandsins. Nemendur, sem lokið hafa aðferðafræðinámskeiðum BA-náms í Stjórn málafræðideild eða sambærilegum námskeiðum, þurfa ekki að taka námskeiðið Hagnýt tölfræði. Nemendur taka valnámskeið í staðinn.

Diplómanám í alþjóðasamskiptum

Skyldunámskeið:

ASK105F Alþjóðasamvinna og staða Íslands í alþjóðakerfinu – fyrir þá sem ekki hafa BA-próf í stjórn málafræði.
 ASK102FF Kenningar í alþjóðasamskiptum eða
 ASK103F Utanríkismál Íslands.
 ASK201F Hlutverk og stefnumótun alþjóðastofnana eða
 ASK206F Samningatækni

Valnámskeið: STJ301M Smárikí í Evrópu: Veikleikar, staða og áhrif, ASK204F Staða og merking lýðræðis, fullveldis og þjóðríkisins á nýrri öld, ASK104F Evrópuvæðing: Áhrif Evrópusamrunans á stjórn mála og stjórnsýslu ESB og EES ríkja, ASK203F Non-State Actors and Non-Military Security, ASK303F Áskoranir Evrópusamrunans, STJ303M The Power Potential of Small States in the European Union, ASK110F Stofnanir og ákvarðanatáka Evrópusambandsins (nemendur sem lokið hafa námskeiðinu Evrópusamvinna í grunnnámi taka ekki þetta námskeið), EVR201F European Integration and the Future of Democracy, EVR202F European Integration Theory, ASK101F European Security Institutions and Small States, STJ404M Small States, Integration and Globalization, (sumarnámskeið).

Námskeið á tíu mögulegum áherslusviðum

Nemendur geta valið sér áherslusvið ef þeir svo kjósa. Fyrstu fjögur sviðin eru innan Stjórn málafræðideildar, önnur sviðin eru í samstarfi við aðrar deildir innan HI:

1. Evrópufræði: Áhrif og staða ríkja í Evrópusamrunanum
 ASK110F Stofnanir og ákvarðanatáka ESB (fyrir þá sem hafa ekki tekið námskeiðið Evrópusamvinna í BA-námi), ASK303F Áskoranir Evrópusamrunans, ASK104F Evrópuvæðing: Áhrif Evrópusamrunans á stjórn mála og stjórnsýslu ESB og EES ríkja. Öll námskeiðin eru kennd á ensku.

2. Smárikjafraði: Staða smárikja í alþjóðasamskiptum
 STJ301M Smárikí í Evrópu: Veikleikar, staða og áhrif (fyrir þá sem hafa ekki tekið þetta námskeið í BA-námi), STJ303M The Power Potential of Small States in the European Union, eða ASK101F European Security Institutions and Small States, eða STJ404M Small States, Integration and Globalization (sumar námskeið). Öll námskeiðin eru kennd á ensku.

3. Öryggis- og varnarmál
 ASK101F European Security Institutions and Small States, ASK203F Non-State Actors and Non-Military Security.

4. Opinber stjórnsýsla; sérstaða opinbers rekstrar, lagarammi, stjórnun- og rekstur
 Lína A: Stjórnsýsla: OSS111F Opinber stjórnsýsla, OSS204F Stjórnsýsluréttur fyrir stjórnendur og starfsmenn opinberra stofnana eða OSS202F Skipulag og stjórnun stofnana.
 Lína B: Opinber rekstur: OSS101F Rekstrarhagfræði, markaðsbrestir og ríkisafskipti, OSS203F Stjórn tækni hins opinbera.

5. Alþjóðaviðskipti (í samvinnu við Viðskiptafræðideild):
 VIÐ119F Samkeppnishæfni, VIÐ116F Alþjóðamarkaðssetning, VIÐ216F Alþjóðaviðskipti. Sækja ber um leyfi til Viðskiptafræðideildar fyrir skráningu í námskeiðin.

6. Alþjóðalög og mannréttindi (í samvinnu við Lagadeild):
 LÖG109F Basic Course in Public International Law, LÖG111F International Human Rights Law, LÖG219F Evrópskar mannréttindareglur.

7. Alþjóðalög og alþjóðastofnanir (í samvinnu við Lagadeild)
 LÖG109F Basic Course in Public International Law, LÖG234F International Economic Law, LÖG235F Law of Armed Conflict.

8. Auðlindaréttur (í samvinnu við Lagadeild)
 LÖG109F Basic course in Public International Law, LÖG110F International Environmental Law, LÖG213F Law of the Sea.

9. Þróunarfræði (í samvinnu við námsbraut í þróunarfræðum):
 MAN019F Kenningar í þróunarfræðum, MAN018F Þróunarsamvinna: Stefnumótun og stofnanir.

10. Fjölmiðlar (í samvinnu við meistaranám í blaða- og fréttamennsku):
 BLF106F Fréttamennska: Fréttamat, fréttamiðlun og fréttaskrif, BLF107F Málstofa í fjölmiðlafræði: Hugtök, saga og nýmæli, BLF108F Vinnubrögð I: Fjölmiðlalög og siðareglur.

Sjá námskeiðslýsingar bls. 14-17.

Evrópufræði

- Meistaránám í Evrópufræðum (120e)
- Diplómanám í Evrópufræðum (30e)

Commission eu
Europese Comm

Fræðilegt og hagnýtt nám

Evrópumál hafa vaxið mjög að umfangi undanfarin ár, því þarf ekki að fjölyrða um mikilvægi þekkingar á sviði Evrópufræða, hvort sem Ísland kys að gerast aðili að Evrópusambandinu eða ekki. Þannig er landið aðili að Evrópska efnahagssvæðinu og innleiðir þegar umtalsverðan hluta regluverks Evrópusambandsins. Þá er Evrópa stærsta markaðssvæði Íslands. Skilningur á öllu regluverki Evrópusambandsins og umgjörð þess er því brýnt hagsmunamál fyrir Ísland. Stjórn málafræðideild Háskóla Íslands leggur sitt af mörkum til uppbyggingar náms og rannsókna á sviði Evrópufræða (e. European Studies) með meistaranámi.

Undirbúningur undir margvísleg störf innanlands sem erlendis

Meistaránám í Evrópufræðum býr nemendur undir hvers kyns störf sem krefjast fræðilegrar jafnt sem hagnýtrar þekkingar á Evrópusamrunanum, stofnunum Evrópusambandsins og ákvarðanatöku innan þess, alþjóðasamskiptum almennt og stöðu Íslands bæði almennt í alþjóðasamfélaginu og í Evrópu. Hér getur verið um að ræða störf í ráðuneytum, stofnunum, sveitarfélögum, fyrirtækjum eða hagsmunasamtökum sem eru í samskiptum eða samstarfi við Evrópusambandið og falið í sér sérfræðiráðgjöf, rannsóknir eða þjónustu.

Úrvals kennarar

Kennarar koma einkum úr röðum færustu innlendra fag- og fræðimanna á þessu sviði. Þeir eru sérfræðingar í innviðum, regluverki og ákvarðanatöku Evrópusambandsins, öryggismálum Evrópu og stöðu Íslands í þessu samhengi. Fastráðnir kennarar Stjórn málafræðideildar eru með doktorspróf frá virtum erlendum háskólum og stunda fjölbættar rannsóknir á sviði alþjóðasamskipta, Evrópufræða, kynjafræða, opinberrar stjórnsýslu og stjórn málafræði.

Meistaránám í Evrópufræðum

Meistaránám í Evrópufræðum er 120 eininga hagnýtt og fræðilegt tveggja ára nám sem hefur að markmiði að undirbúa nemendur undir fjölbreytt störf og/eða frekari rannsóknarvinnu með frekara nám í huga. Allir sem lokið hafa BA/B.Ed eða BS-prófi eða

þegar Háskóli Íslands kynnti til leiks nýtt nám í Evrópufræðum á meistaranámi haustið 2010, þótti mér það mjög áhugavert og sótti um. Námið hefur verið bæði fjölbreytt, krefjandi og skemmtilegt. Breiddin í náminu er með þeim hætti, að ég tel að margskonar bakgrunnur fólks geti fallið vel að náminu. Í mínu tilviki hefur það verið frábært að geta nýtt mitt fyrra nám, starfsreynslu og búsetu í nokkrum löndum Evrópu til gagns og gamans þegar kom að því að kafa í fræðasvið Evrópumála sem felur meðal annars í sér fræðilega og hagnýta þekkingu á málafnum Evrópusambandsins en auk þess kom til fjölda áhuga-verðra námskeiða á vegum stjórn málafræðideildar í alþjóðasamskiptum og opinberri stjórnsýslu.

Valáfangar sem standa til boða gefa manni kost á því að sérhæfa sig svoltið, sníða námið að áhugasviði eða væntanlegum starfsvettvangi. Eftir að námi lýkur, á ég örugglega eftir að sækja áfram opna fyrirlestra á vegum skólans.

*Dröfn Hreiðarsdóttir,
MA-nemi í Evrópufræði*

sambærilegu prófi með fyrstu einkunn geta sótt um námið. Kjarni námsins miðar að því að veita nemendum staðgóða þekkingu á Evrópufræðum ásamt aðferðafræði félagsvísinda. Nokkur breidd er í valnámskeiðum og geta nemendur valið úr öllum kenndum námskeiðum í deildinni og/eða sótt um að fá námskeið úr öðrum deildum metin inn í námið. Sameiginlegur kjarni er 76 einingar, valnámskeið 14 einingar og náminu lýkur með 30 eininga loka-verkefni.

Diplómanám í Evrópufræðum

Diplómanám í Evrópufræðum er hagnýtt og fræðilegt 30 eininga námsleið fyrir þá sem lokið hafa BA- eða BS-prófi í einhverri grein. Skyldunámskeið eru 30 einingar. Ekki er gerð krafa um fyrstu einkunn en kjósi nemendur að halda áfram námi og ljúka MA-prófi, verða þeir að ná fyrstu einkunn að meðaltali úr diplómanáminu.

Stúdentaskipti

Stjórn málafræðideild er í nánum tengslum við erlenda háskóla. Nemendur geta sótt um að fara sem skiptistúdentar til fjölda háskóla víða um heim. Margir nemendur í deildinni hafa nýtt sér þennan möguleika. Flestir fara með ERASMUS eða NORDPLUS stúdentaskiptum. Allar nánari upplýsingar um stúdentaskipti er hægt að nálgast hjá Alþjóðaskrifstofu HÍ:

hi.is/is/skolinn/althjodaskrifstofa

Styrkir til að efla kennslu í Evrópufræðum

Undanfarin ár hefur stjórn málafræðideild hlotið styrki til að efla kennslu á sviði Evrópufræða. Má þar helst nefna:

Jean Monnet

Stjórn málafræðideild HÍ og Baldur Þórhallsson prófessor hlutu árið 2008 viðurkenningu Menntaáætlunar Evrópusambandsins (ESB) fyrir framlag til kennslu og rannsókna á samrunaþróun Evrópu. Viðurkenningin fólst annars vegar í rausnarlegu fjárframlagi til kennslu, 7,5 milljónum króna, og hins vegar í því að Baldur hlaut titilinn Jean Monnet prófessor.

Nokkrir afkastamiklir fræðimenn á sviði Evrópufræða hljóta árlega þennan styrk. Þetta er í fyrsta sinn sem Íslendingur hlýtur þessa nafnbót, en Jean Monnet var einn af frumkvöðlum að stofnun Evrópusambandsins.

Alþjóðlegur sumarskóli

Sumarskóli Rannsóknaseturs um smárikí hefur frá árinu 2003 verið styrktur af ERASMUS, háskólaáætlun Evrópusambandsins. Styrknum hefur verið varið til að kenna námskeið um smárikí og Evrópusamrunann. Helstu fræðimenn heims á sviði smárikjafræða hafa kennt við skólann ásamt kennurum Stjórn málafræðideildar HÍ. Með því að sækja sumarskólann fá nemendur einstakt tækifæri til að sækja sér þekkingu til bestu fræðimanna heims á sviði smárikjarannsókna og Evrópumála.

Athyglisverðar rannsóknir kennara

Evrópurannsóknir

Í rannsóknnum sínum og kennslu fléttar Maximilian Conrad saman stjórn málaheimspeki, lýðræðiskenningum og empírískum rannsóknum á Evrópusambandinu. Hann hefur sérstakan áhuga á öllum spurningum tengdum framtíð lýðræðis handan marka þjóðríkisins, t.d. möguleikann á evrópskum lýðræðisvettvangi fyrir almenning eða evrópskri borgaravitund, eða jafnvel e.k. meginlandsást. Nýlega hefur hann hafið rannsókn á verkefninu Borgarafrumkvæði Evrópu (European Citizens' Initiative), þar sem hann rannsakar hvernig þessi nýja nálgun geti skoðast sem skref í átt að þverþjóðlegu lýðræði í Evrópusambandinu.

Staða smárikja í samrunaþróun Evrópu

Baldur Þórhallsson prófessor vinnur nú að rannsókn um stöðu smárikja í samrunaþróun Evrópu. Í rannsókninni verður greint hvernig smærri ríki Evrópu hafa brugðist við Evrópusamrunanum og að hvaða marki smærri aðildarríki Evrópusambandsins (ESB) geta haft áhrif á ákvarðanir sambandsins. Markmið rannsóknarinnar er annars vegar að þróa nýjan kenningarramma sem nota má sem greiningartæki til að rannsaka smærri ríki innan ESB og hins vegar að gera ítarlega samanburðarrannsókn byggða á kenningum í stjórn málafræði á stöðu, hegðun og áhrifum smærri ríkja innan ESB. Í rannsókninni eru skoðaðar efnahagslegar-, pólitískar- og öryggisástæður sem legið hafa að baki aðild smærri ríkja að sambandinu og hvort að væntingar smærri ríkja til aðildar hafi staðist. Leitast verður við að greina stefnumótun smærri ríkja í Evrópumálum, ákvarðanatökufæri stjórnsýslu ríkjanna og samningatækni þeirra í stofnunum ESB. Ennfremur verður afstaða smærri ríkja til deilanna um hvort að ESB eigi að þróast í átt til sambandsríkis eða meiri milliríkjasamvinnu metin og skoðað að hvaða marki smærri ríki mynda bandalög sína á milli innan sambandsins.

Öryggis- og varnarmál

Alyson J.K. Bailes aðjúnkt er meðal helstu sérfræðinga í Evrópu um öryggis- og varnarmál og hefur um árabil unnið að málefnum þeim viðkomandi. Hún hefur skrifað fjölda greina og bókakafla um málefni tengd öryggis- og varnarmálum í Evrópu. Árin 2011 og 2012 vann hún til að mynda að öryggismálum Norðurheimskautsins í verkefninu „Geopolitikk-Nord“ sem Noregur fer fyrir; að öryggisstefnum smárikja, og ákveðnum málum í öryggi Íslands svo sem matvælaöryggi og netógn. Alyson ritsýrði ásamt öðrum bók fyrir Flemish Peace Institute um stefnur Evrópusambandsins varðandi vígbúnað og aðra fyrir European Policy Centre um starfsemi European External Action Service. Hún er meðlimur í teymi sem vinnur að þróun Noræns öndvegisseturs um samfélagsöryggi og í sjálfstæðri nefnd sem skoðar framtíð Breskra kjarnorkuvopna.

Námskeið Alþjóðasamskipta- og Evrópufræðanámsins

Meistaránám í Evrópufræðum

Skyldunámskeið:

ASK101F European Security Institutions and Small States (6e)
 ASK102F Kenningar í alþjóðasamskiptum (6e)
 ASK103F Utanríkismál Íslands (6e)
 ASK104F Evrópuvæðing: Áhrif Evrópusamrunans á stjórnmal og stjórnslu ESB og EES (6e)
 ASK105F Alþjóðasamvinna og staða Íslands í alþjóðakerfinu (6e)*
 ASK110F Stofnanir og ákvarðanatata Evrópusambandsins (6e)*
 EVR201F European Integration and the Future of Democracy (6e)
 EVR202F European Integration Theory (6e)
 STJ301M Smáríki í Evrópu: Veikleikar, staða og áhrif (8e). Jean Monnet námskeið
 STJ303M The Power Potential of Small States in the European Union (8e). Jean Monnet námskeið
 STJ201F Hagnýt tölfræði (6e)*
 STJ302F Rannsóknir í opinberri stjórnslu og alþjóðasamskiptum (6e)
 EVR441L MA-ritgerð í Evrópufræðum (30e)

Valnámskeið:

Öll námskeið sem í boði eru á meistarastigi hjá Stjórnmalafraeðideild. Hægt er að sækja um til Stjórnmalafraeðideildar að fá önnur námskeið á meistarastigi við Háskóla Íslands metin sem valnámskeið. Sækja skal um slíkt skriflega með viðeigandi rökstuðningi.

Diplómanám í Evrópufræðum

Skyldunámskeið: (30e)

ASK101F European Security Institutions and Small States (6e)
 ASK105F Alþjóðasamvinna og staða Íslands í alþjóðakerfinu (6e)*
 ASK110F Stofnanir og ákvarðanatata Evrópusambandsins (6e)*
 EVR202F European Integration Theory (6e)

Valnámskeið:

ASK104F Evrópuvæðing: Áhrif Evrópusamrunans á stjórnmal og stjórnslu ESB og EES ríkja. (6e)
 ASK303F Current Challenges in European Integration (6e)
 ASK204F Staða og merking lýðræðis, fullveldis og þjóðríkis á nýrri öld (6e)
 STJ303M The Power Potential of Small States in the European Union (8e)
 STJ301M Smáríki í Evrópu: Veikleikar, staða og áhrif (8e). Jean Monnet námskeið
 EVR201F European Integration and the Future of Democracy (6e)

*Nemendur sem hafa lokið BA-prófi í stjórnmalafraeði þurfa ekki að taka námskeiðið ASK105F Alþjóðasamvinna og staða Íslands í alþjóðakerfinu. Nemendur, sem lokið hafa aðferðafræðinámskeiðum BA-náms í stjórnmalafraeði

eða sambærilegum námskeiðum, þurfa ekki að taka námskeiðið STJ201F Hagnýt tölfræði. Nemendur sem lokið hafa námskeiðinu Evrópusamvinna taka ekki námskeiðið ASK110F Stofnanir og ákvarðanatata Evrópusambandsins. Nemendur velja valnámskeið í stað ofangreindra námskeiða.

Námskeiðslýsingar

ASK101F • European Security Institutions and Small States • (6e) • Haust

Kennari: Alyson Judith Kirtley Bailes, aðjúnkt

The course is designed to supplement the general, constitutional and legal analysis of European institution-building by considering the different roles that Europe's major multilateral institutions play in present-day security provision and management (in the widest sense of 'security') both for nations and peoples in Europe itself, and for the wider world. The approach taken in analysis will be empirical, critical and policy-oriented and special emphasis will be placed on current and forward-looking issues. After in-depth discussion of individual institutions (with most time spent on NATO and the EU), the course will also cover the roles of the USA and Russian Federation in the European security system. As a major sub-theme, and as the main focus of interactive work with the students, the course will highlight the security challenges facing small states in today's Europe and the relevance of institutions to solving these challenges, with special emphasis on the small states of Northern Europe (including Iceland).

ASK102F • Kenningar í alþjóðasamskiptum • (6e) • Haust

Kennari: Silja Bára Ómarsdóttir, aðjúnkt

Námskeiðið er inngangur að kenningum í alþjóðasamskiptum. Það veitir nemendum undirstöðu til greininga á öðrum sviðum alþjóðasamskipta. Mælt er með að nemendur taki það sem fyrst á námsferlinum. Í námskeiðinu eru nemendur kynntir fyrir kenningaramma alþjóðasamskipta með það að markmiði að þroska færni þeirra til að skilja og greina viðburði samtímans með því að beita kenningum.

Viðfangsefnið er skoðað í gegnum helstu umræður (e. debates) í fræðunum, með áherslu á raunhyggju (e. realism), frjálslýnda stofnanahyggju (e. liberalism/liberal institutionalism), og mótunarhyggju (e. constructivism) og samspil sögulegra og vísindalegra aðferða annars vegar og gerendahæfni og formgerðar hins vegar.

Fjallað er um viðfangsefni alþjóðasamskipta. Annars vegar þær aðferðir sem kenningarnar nota til að varpa ljósi á þessi efni og hins vegar hvernig kenningarnar lýsa stjórnmalum alþjóðakerfisins.

Námskeiðið byggir á fyrirlestrum og umræðum, í minni og stærri hópum. Áhersla er lögð á að nemendur þroski greiningar- og ritfærni í gegnum skil á ólíkum rituðum verkefnum.

ASK103F • Utanríkismál Íslands: Staða Íslands í alþjóðasamfélaginu, áskoranir og sóknarfæri • (6e) • Haust**Kennari: Baldur Þórhallsson, Jean Monnet prófessor**

Fjallað verður um íslensk utanríkismál og utanríkisstefnu á tímabilinu 1940 til 2009. Gerð verður grein fyrir þeim breytingum sem orðið hafa á utanríkisstefnunni og reynt að meta hvaða þættir stýra utanríkisstefnunni. Leitast verður við að svara spurningunni hvers vegna og til hvers Ísland taki virkari þátt í alþjóðasamstarfi. Einnig verður fjallað um hvernig þjóðernishygga hér á landi og alþjóðlegir atburðir eins og stríð Bandaríkjanna gegn hryðjuverkum hafa sett mark sitt á utanríkisstefnuna. Greint verður hvernig íslensk stjórnvöld hafa brugðist við alþjóðavæðingunni, Evrópusamrunanum, auknu hlutverki alþjóðastofnana, stefnu Bandaríkjanna í alþjóðamálum, endalokum kalda stríðsins og yfirstandandi efnahags- og fjármálakreppu. Fjallað verður um tvíhliða samskipti Ísland við nágrannaríkin og aukna þátttöku Íslands í starfi alþjóðastofnana. Til dæmis verður farið yfir samskipti íslenskra stjórnvalda við Bandaríkin og þátttöku Íslands í starfi Sameinuðu þjóðanna. Einnig verður fjallað um stofnun og störf Íslensku friðargæslunnar sem og aukna áherslu stjórnvalda á störf að þróunarmálum og mannréttindamálum. Kastljósinu verður beint að þeim áskorunum sem smáríki eins og Ísland standa frammi fyrir og þeim tækifærum sem þeim standa til boða í alþjóðasamfélaginu. Notast verður við kenningar í alþjóðastjórnsmálum og smáríkjafræðum til að greina og skýra utanríkisstefnu Íslands. Rætt verður um hvort íslenskir ráðamenn trú því í vaxandi mæli að Ísland hafi hæfni og getu til að láta til sín taka innan alþjóðastofnana og hafi skyldum að gegna í alþjóðasamfélaginu.

ASK104F • Evrópuvæðing: Áhrif Evrópusamrunans á stjórnsmál og stjórnsýslu ESB og EES ríkja • (6e) • Haust**Kennari: Magnús Árni Magnússon, stundakennari**

Europeanization of Small States in Europe (ASK104F) is addressed to students at the graduate level. Europeanization is a highly popular, yet at the same time a very problematic concept because it is used in a variety of context and with different and sometimes contradictory definitions. The course begins by clarifying the different usages of the concept of Europeanization before delving into questions related to how European integration has affected EU member states as well as current and potential future candidate countries. In our efforts to analyze these effects, we will focus primarily on three broad themes, namely the effect of Europeanization processes on (1) domestic politics, including effects on national administrations and political systems; (2) democracy within the analyzed countries; (3) the collective identities of the analyzed countries. The course is organized in an interactive style. The course begins with a series of lectures, but these lectures are always complemented with discussion tasks. Towards the end of the course, four sessions are devoted to student-led seminars in which students present and discuss the findings of an independent research project that they will be involved in throughout the course. Here, students are expected to present the findings of their own research into Europeanization of one small state of their choice.

ASK105F • Alþjóðasamvinna og staða Íslands í alþjóðakerfinu • (6e) • Haust**Kennari: Baldur Þórhallsson, Jean Monnet prófessor**

Markmið námskeiðsins er að þjálfa nemendur í umfjöllun um alþjóðasamvinnu og stöðu Íslands í alþjóðakerfinu. Alþjóðavæðing verður skoðuð í sögulegu ljósi og farið yfir helstu kenningar um alþjóðavæðingu. Fjallað verður m.a. um áhrif alþjóðavæðingar á stjórnsmál, efnahagsmál, ríki og einstaklinga. Einnig verður fjallað um hvernig Ísland hefur alþjóðavæðst á síðustu árum. Kastljósinu verður einnig beint að samrunaþróuninni í Evrópu eftir seinni heimsstyrjöldina. Farið verður yfir stofnanauppbyggingu Evrópusambandsins, EFTA og Evrópska efnahagssvæðisins (EES). Þátttaka Íslands í EES verður greind og hvaða áhrif EES samningurinn hefur haft hér á landi. Einnig verður fjallað um varnarmál á Íslandi og þær breytingar sem eru að eiga sér stað í varnarmálum í Evrópu. Jafnframt verður fjallað um stöðu smárikja í alþjóðakerfinu og möguleg áhrif þeirra í alþjóðastofnunum. Auk þessa verður fjallað um hvernig Ísland hefur tekist á við yfir-

standandi efnahags- og fjármálakreppu og hvernig smáríki verjast sig ytri áföllum.

ASK110F • Stofnanir og ákvarðanatöku Evrópusambandsins • (6e) • Haust**Kennari: Magnús Árni Magnússon, stundakennari**

Fjallað verður um samrunaþróun Evrópu frá lokum síðari heimsstyrjaldar. Stofnunum og ákvarðanatöku Evrópusambandsins (ESB) verður gerð ít- arleg skil. Farið verður yfir aðkomu stofnana ESB að ákvarðanatöku sambandsins eins og ráðherraráðsins, framkvæmdastjórnarinnar, þingsins, dómstólsins og leiðtogaáráðsins. Gerð verður grein fyrir þeim breytingum orðið hafa á ESB með tilkomu nýrra sáttmála sambandsins og stækkun þess. Fjallað verður um áhrif einstakra ríkja innan sambandsins og stöðu þjóðþinga og sveitarstjórna innan sambandsins. Einnig verða einstaka málaflokkar sambandsins skoðaðir eins og samkeppnisstefna, utanríkis- og varnarstefna, umhverfisstefna, félagsmálafélag, byggðastefna, sjávarútvegsstefna og landbúnaðarstefna. Auk þessa verður staða Evrópusambandsins og geta þess til að láta til sín taka í alþjóðasamfélaginu til umræðu. Kenningar í Evrópufræðum og alþjóðasamskiptum verða notaðar til að skoða þróun Evrópusamvinnunnar og þær breytingar sem orðið hafa á stofnunum, ákvarðanatöku og stöðu ríkja innan ESB.

ASK201F • Hlutverk og stefnumótun alþjóðastofnana • (6e) • Vor**Kennari: Birna Þórarinsdóttir, stundakennari**

Alþjóðastofnunum hefur fjölgað verulega frá lokum síðari heimsstyrjaldar og samskipti ríkja fara í vaxandi mæli fram innan veggja þeirra. Í námskeiðinu verður gerð grein fyrir kenningum um eðli og hlutverk alþjóðastofnana. Farið verður yfir þau fjölmörgu hlutverk sem alþjóðastofnanir gegna eins og setningu reglna fyrir ríki, fyrirtæki og einstaklinga, viðhalds friðar og öryggis í heiminum og stjórnun alþjóðaefnahagsmála. Einnig verður fjallað um áhrif alþjóðastofnana á samskipti ríkja, stöðu ríkja innan alþjóðastofnana og völd alþjóðastofnana. Fjallað verður sérstaklega um tilteknar alþjóðastofnanir og hvernig starfssemi þeirra hefur breyst á undanföllum árum. Dæmi um stofnanir sem fjallað verður um eru Sameinuðu þjóðirnar og undirstofnanir þeirra, Alþjóðabankinn, Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn, Atlandshafsbandalagið og Öryggis- og samvinnustofnun Evrópu.

ASK203F • Non-state Actors and Non-military Security • (6e) • Vor**Kennari: Alyson Judith Kirtley Bailes, aðjúnt**

Traditional security analysis was often limited to military transactions and power-play between nation-states and their agents (including armies). The late 20th-early 21st century has seen a broadening-out of the concept of 'security', and a new understanding of how actors of many different kinds can affect it for good or ill. Non-state insurgents in weak states, and terrorists, are now commonly classed as threats: but other non-state players such as NGOs, business, civil society and the media can play positive as well as negative roles. This course provides an introduction to the (fast evolving) ways that analysts and policy-makers now look at non-state actors, and the range of principles and practical solutions put forward for dealing with them. It starts from a developed-world viewpoint but also notes the importance of these challenges for the Southern hemisphere. The course includes sessions outlining the main non-military, or 'functional', dimensions of security that preoccupy Western policy-makers today, such as infrastructure, environment and energy security. It offers tools for tackling the question of how non-state actors impact upon security in its non-military forms, and vice versa.

ASK204F • Staða og merking lýðræðis, fullveldis og þjóðríkisins á nýrri öld • (6e) • Vor**Kennari: Gunnar Þór Bjarnason, stundakennari**

Hugtökin lýðræði, fullveldi og þjóðríki hafi verið útgangspunktur vest-rænnar stjórnskipunnar allt frá frönsku byltingunni. Nú í upphafi 21. aldar eru þessi grundvallar hugtök mörgum hugleikin. Merking hugtakanna verður krufin til mergjar og því velt upp hvort inntak þeirra hafi

breyst nú á tímum hnattvæðingar. Í námskeiðinu verður hugmyndin um framsal valds - allt frá því kjósendur velja sér fulltrúa á þjóðþing til valdaframsals í hendur alþjóðlegra stofnana - skoðuð út frá kenningu um fulltrúa og umbjóðendur (Principal agent theory). Fjallað verður um kosti og galla valdaframsals m.a. út frá hugmyndum um valddreifingu og út frá lýðræðislegri ábyrgð. Litið verður til samstarfis ríkja á vettvangi ESB til að greina ofangreind hugtök og eftirfarandi spurningum velt upp: Hvert sækir ESB umboð sitt? Er ESB fulltrúi (agent) þjóðríkjanna, þ.e. ríkisstjórna aðildarríkjanna, eða hins almenna borgara í ríkjunum? Ef ESB er fyrst og fremst fulltrúi þjóðríkjanna (ríkisstjórna) hver er þá staða lýðræðis innan ESB? Ef ESB er fyrst og fremst fulltrúi hins almenna borgara hver er þá staða hins fullvalda þjóðríkis?

ASK206F • Samningatækni • (6e) • Vor

Kennari: Silja Bára Ómarsdóttir, aðjúnkt

Samningaviðræður á alþjóðavettvangi skipta sköpun fyrir ríki til að tryggja íbúum þeirra aukin lífsgæði sem og að tryggja ríkjum sjálfum viðunandi stöðu í alþjóðakerfinu. Markmið námskeiðsins er að fjalla um hvernig ríki haga samningaviðræðum sínum við önnur ríki og alþjóða þrýstihópa. Einnig verður skoðað hvernig ríki reyna að ná fram markmiðum sínum í innan alþjóðastofnana. Farið verður yfir kenningar um samningatæki og stjórnun og skipulag samningaviðræðna.

ASK211F • Námsferð MA-nema í alþjóðasamskiptum

• (4e) • Vor

Kennari: Silja Bára Ómarsdóttir, aðjúnkt

Námsferð í alþjóðasamskiptum er farin með það að markmiði að nemendur kynnist: a) starfsemi Atlantshafsbandalagsins (NATO), Fríverslunarsamtaka Evrópu (EFTA), Eftirlitsstofnunar EFTA (ESA), Evrópusambandsins (ESB) og íslenska sendiráðsins í Brussel. Farið er til Brussel og dvalið í viku. b) starfsemi Sameinuðu þjóðanna (Sp), Alþjóðabankans (World Bank), Alþjóðagjaldeyrissjóðsins (IMF), bandaríska þingsins og íslensku fastanefndarinnar í New York og íslenska sendiráðsins í Washington, D.C. Farið er til Washington D.C. og New York og dvalið í 3-4 daga á hvorum stað. c) starfsemi annarra alþjóðastofnana eða þjóðþinga, eftir áhuga hverju sinni. Alþjóðasamfélagið, félag nema í alþjóðasamskiptum skipuleggur ferðina í samráði við umsjónarmann. Nemendur bera allan kostnað af ferðinni og verður hún farin með þeim fyrirvara að kennari fái til fararinnar. Nemendum er bent á að kynna sér í upphafi misseris hvort ferðin stangist á við mætingaskyldu eða verkefnavinnu í öðrum námskeiðum.

ASK303F • Current Challenges in European Integration

• (6e) • Haust

Kennari: Maximilian Conrad, lektor

Í námskeiðinu er fjallað um Evrópusamband samtímans út frá empirískum sjónarmiðum og þær áskoranir sem ESB og samruninn stendur frammi fyrir í dag eru greindar enn nánar. Námskeiðið hefst með stuttu ágripi (upprifjun) af pólitísku kerfi ESB, sögulegri þróun þess og kenningum tengdum Evrópusamrunanum. Nemendur notast við sögu- og kenningakunnáttu sína til að öðlast nánari skilning á spennu og ósætti í stjórnámálum Evrópusambandsins. M.a. verður fjallað um þróun ESB sem stjórnámálakerfis, þróun stefnumótunar ESB, og hlutverk þess í alþjóðastjórnámálum, en einnig verður tekið á málefnum tengdum lýðræðislegum gæðum í ákvarðanatöku sambandsins. Lögð verður mikil áhersla á virka þátttöku nemenda í tímum.

EV201F • European Integration and the Future of Democracy • (6e) • Vor

Kennari: Maximilian Conrad, lektor

European Integration and the Future of Democracy delves into questions regarding the future and possibility of democratic rule beyond the nation-state. Our primary focus is on the European Union, a polity sui generis that has developed far beyond a simple form of intergovernmental cooperation. Some would go so far as to describe the European Union as

Ljósmynd: Þorfinnur Sigurgeirsson

the world's first postnational polity (in the making). This raises intriguing questions: can democracy function beyond the nation state, or does European integration automatically lead to a loss of democratic control?

EV202F • European Integration Theory • (6e) • Vor

Kennari: Maximilian Conrad, lektor

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist grundvallarskilning á kenningum tengdum Evrópusamrunanum. Námskeiðið hefst á umfjöllun um sögu Evrópusamrunans frá endalokum seinni heimsstyrjaldarinnar fram til dagsins í dag. Í öðrum hluta námskeiðsins verður fjallað um helstu kenningar í sögulegu samhengi. Í síðasta hluta námskeiðsins þurfa nemendur að nýta þekkingu sína á Evrópusamrunakenningum til að greina þær áskoranir sem Evrópusambandið stendur frammi fyrir í dag.

STJ301M • Smáríki í Evrópu: Veikleikar, staða og áhrif.

Jean Monnet námskeið • (8e) • Haust

Kennarar: Baldur Þórhallsson, Jean Monnet prófessor

og Jakob Þór Kristjánsson, stundakennari

The aim of this course is to study the behavior and role of small states in Europe. The course deals with questions such as: What is a small state? Do small states behave differently from larger ones? And how influential are smaller states in international organizations? The course offers an introduction to the literature on the state, the international system and small-state studies. The main emphasis, however, is on the opportunities and constraints facing small states in Europe, i.e. how they are affected by and have responded to the process of European integration, globalization and other domestic and international challenges. Special attention is devoted to the Nordic states and their reactions to European integration. Another particular focus will be on Iceland's position - as a small state - in the international system: notably, how Iceland is affected by and responding to the financial end economic crisis, and Iceland's approach to European integration.

STJ303M • Jean Monnet Module: The Power Potential of Small States in the European Union • (8e) • Haust

Kennari: Baldur Þórhallsson, Jean Monnet prófessor

The aim of this course is to study the behavior of small states in the European Union (EU). The course deals with questions such as: How do small

states work within the decision-making processes of the EU? Do small states behave differently from the large ones? To what extent are small states able to influence the day-to-day decision-making of the Union; and have small states been able to influence the new EU treaties? The main emphasis is on the power potential of small states within the EU, i.e. their potential influence within the Union. Special attention will be given to the new and enlarged Union, i.e. how will the EU change as a result of enlargement? How will the enlargement affect the position of small and large states within it? And how will the new treaties affect the chances of small states to influence decision-making in the EU?

STJ404M • Small States, Integration and Globalization • (8e) • Sumar

Umsjón: Baldur Þórhallsson Jean Monnet prófessor og
Pia Elisabeth Hansson forstöðumaður

The objective of the course is to explore small states' role in and responses to contemporary processes of integration and globalization. During the two weeks we will look at the challenges these pose for small states in the international community, the familiar and newer strategies that these states can deploy to cope, and what active roles they may play – for good or ill – as a result. The themes are explored across several major fields of public policy, including the implications for representative democracy and administration. Different national and regional cases will be explored to seek patterns and test the applicable theoretical frameworks.

STJ201F • Hagnýt tölfraedi • (6e) • Vor Sjá lýsingu á bls. 27

STJ302F • Rannsóknir í opinberri stjórnsýslu og alþjóðasamskiptum • (6e) • Haust Sjá lýsingu á bls. 27

ASK441L • MA-ritgerð í alþjóðasamskiptum • (30e) EVR441L • MA-ritgerð í Evrópufræðum • (30e) Haust, vor, sumar

Lokaverkefni í MA-námi er sjálfstætt rannsóknarverkefni sem nemandi vinnur undir leiðsögn umsjónarkennara. Í verkefninu er tekist á við fræðilega krefjandi viðfangsefni og kenningum beitt á frumlegan hátt.

Námskeið Viðskiptafræðideildar

VIÐ119F • Samkeppnishæfni • (6e) • Haust Kennarar: Runólfur S Steinþórsson, prófessor og Gylfi Magnússon, dósent

Í upphafi námskeiðs er áherslan á samkeppnishæfni í heild sinni, þ.e. demant Porters. Jafnframt er undirstrikað að verðmætasköpun í atvinnugreinum gerist í samspili þar sem oft koma að mörg fyrirtæki með starfsemi í mörgum löndum. Einnig er vikið að hlutverki stjórnvalda og milliaðila. Þá er farið yfir atvinnugreinar og klasa víða um heim, á víxl í þróuðum löndum og í þróunarlöndum. Eftir því sem líður á námskeiðið verður umfjöllunin stefnumiðaðri, þ.e. að því hvað það er sem helst geti ýtt undir samkeppnishæfni. Kennsluaðferðin sem notuð er sú að nemendur kryfja dæmisögur undir stjórn kennara og nemendur vinna stórt verkefni (klasa-greiningu) í hópum sem þeir svo kynna.

VIÐ156F • Alþjóðaviðskipti • (6e) • Haust Umsjónarkennari: Ingjaldur Hannibalsson, prófessor Kennari: Gunnar Óskarsson, aðjúnkt

Í námskeiðinu verður fjallað um alþjóðavæðingu fyrirtækja, alþjóðlegt viðskiptaumhverfi, stefnumótun við alþjóðavæðingu og annað sem tengist alþjóðlegum viðskiptum. Notaðar verða dæmisögur og greinar úr viðurkenndum tímaritum og nemendur munu vinna verkefni. Í námskeiðinu verður gert ráð fyrir mikilli virkni nemenda í umræðum og verður námskeiðið haldið á ensku.

VIÐ253F • Alþjóðamarkaðssetning • (6e) • Vor Umsjónarmaður: Ingjaldur Hannibalsson, prófessor Kennari: Gunnar Óskarsson, aðjúnkt

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist þekkingu og skilning til að takast á við verkefni, sem fyrirtæki í alþjóðlegum viðskiptum þurfa að sinna. Farið er í kenningar og líkön sem nota má til að skýra hegðun fyrirtækja í milliríkjaviðskiptum og til að spá fyrir um árangur. Notuð verða greiningardæmi (case) og greinar úr viðurkenndum tímaritum. Auk þess munu nemendur vinna raunhæft verkefni sem unnið er fyrirtæki sem er eða stefnir að því að hefja markaðssetningu á erlendum markaði. Með vinnslu verkefnisins fá nemendur þjálfun í að framkvæma markaðsrannsókn og velja markaði og inngönguáferð á erlenda markaði. Kynntir verða helstu gagnagrunnar sem hægt er að nota varðandi markaðsrannsóknir í alþjóðamarkaðssetningu. Á námskeiðinu er gert ráð fyrir mikilli virkni nemenda í umræðum. Helstu efnisþættir námskeiðsins eru; val á mörkuðum, inngönguáferðir, ákvörðun um val á markaðsaðgerðum og stjórnun og eftirlit.

Námskeið Lagadeildar

LÖG109F • Basic Course in Public International Law • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Pétur Dam Leifsson, dósent

Kennt fyrri hluta haustmissis með munnlegu prófi í október. Um er að ræða undirstöðunámskeið í almennum þjóðarétti þar sem fjallað er um helstu álitæfni á borð við réttarheimildir þjóðaréttar, þjóðréttaraðild, landsvæði og ríkisyfirráð, lögsögu, úrlendisrétt, gerð þjóðréttarsamninga, ábyrgð ríkja, alþjóðastofnanir, Sameinuðu þjóðirnar, valdbeitingu í alþjóðakerfinu og úrlausn deilumála. Námskeiðið er einkum ætlað laganeum á meistarastigi en getur þó allt eins hentað nemendum í annars konar námi, t.d. í alþjóðasamskiptum, þar sem nokkur áhersla er lögð á að nálgast viðfangsefnið einnig frá þverfaglegu sjónarhorni.

LÖG111F • International Human Rights Law • (6e) • Haust Umsjón: Björg Thorarensen, prófessor og Pétur Dam Leifsson, dósent

Kennt seinni hluta haustmissis (í október - nóvember). Meginmarkmið námskeiðsins er að gefa yfirlit yfir alþjóðlega samvinnu um vernd mannréttinda, efni alþjóðlegra mannréttindasamninga og eftirlit með

framkvæmd þeirra o.fl. Fjallað verður um uppruna mannréttindahugtaksins og þróun alþjóðlegrar samvinnu um vernd mannréttinda. Lýst verður sérstöðu mannréttindasamninga á sviði þjóðaréttarins. Sérstök áhersla er lögð á umfjöllun um mannréttindastarf og helstu mannréttindasamninga á vegum Sameinuðu þjóðanna. Einnig verður fjallað um alþjóðastofnanir sem starfa á ákveðnum sviðum mannréttinda, gefið yfirlit yfir svæðabundna samvinnu einkum í Evrópu, fjallað um meginreglur á sviði mannréttindaréttar og um framfylgd grundvallarmannréttinda.

LÖG219F • Evrópskar mannréttindareglur • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Björg Thorarensen, prófessor

Markmið námskeiðsins er að nemendur fái yfirsýn yfir samvinnu Evrópuríkja um vernd mannréttinda, starfsemi Evrópuráðsins og annarra stofnana í Evrópu sem fjalla um mannréttindi. Sérstök áhersla er lögð á réttindi sem vernduð eru í Mannréttindasáttmála Evrópu frá 1950 og dómaframkvæmd Mannréttindadómstóls Evrópu um beitingu ákvæða sáttmálans. Fjallað verður um meðferð kærumála fyrir Mannréttindadómstólum og túlkunaraðferðir dómstólsins varðandi ákvæði Mannréttindasáttmálans. Nemendur fá þjálfun í að greina dóma dómstólsins, flytja framsögu um valda dóma og skila skriflegu verkefni. Þá öðlast nemendur þekkingu á áhrifum Mannréttindadómstólsins á íslenskan rétt og dómaframkvæmd.

LÖG234F • International Economic Law • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Pétur Dam Leifsson, dósent

Alþjóðaviðskipti eru vaxandi svið á vettvangi þjóðaréttarins. Markmið námskeiðsins er að fjalla um þá þróun sem orðið hefur á þessu sviði á undanförunum árum, um alþjóðleg viðskipti, fjármögnun, fjárfestingar og í efnahagsmálum. Fjallað er um starfsemi Alþjóðaskiptastofnunarinnar (WTO) og markmið hennar svo og meginþætti GATT samstarfsins og í starfi Alþjóða gjaldeyrisjósins.

LÖG235F • Law of Armed Conflicts • (6e) • Vor

Umsjón: Björg Thorarensen, prófessor og Pétur Dam Leifsson, dósent

Viðfangsefni námskeiðsins sem er hluti af áherslusviðinu þjóðarétti er að fjalla um helstu þjóðaréttareglur sem varða vopnuð átök. Námskeiðið er að segja má tvískipt en fyrri hluti þess fjallar um rétt ríkja til valdbeitingar (jus ad bellum) með áherslu á ákvæði Sáttmála Sameinuðu þjóðanna um beitingu vopnvalds, um sjálfsvarnarrétt ríkja og um hlutverk Öryggisráðsins. Síðari hluti námskeiðsins fjallar um lög í stríði (jus in bello), þ.e. um heimilar aðferðir í hernaði og um notkun vopna. Sérstök áhersla er lögð á Genfar-samninga frá 1949 og viðauka við þá frá 1977 og á grunnreglur á sviði mannréttindaréttar. Þá er fjallað stuttlega um refsíbyrgð vegna stríðsglæpa og alþjóðlega sakamáladómstóla sem settir hafa verið á fót til að dæma í sakamálum er varða alþjóðaglæpi. Námskeiðið er einkum ætlað laganemum á meistarástigi en hentar þó allt eins fyrir nema á öðrum fræðasviðum, t.d. í alþjóðasamskiptum, alþjóðastjórnnum eða sagnfræði.

LÖG110F • International Environmental Law I • (6e) • Haust

Umsjónarkennari: Pétur Dam Leifsson, dósent

Í námskeiðinu er fjallað um grundvallar meginreglur alþjóðlegs umhverfisréttar, helstu alþjóðlega samninga á þessu sviði, aðrar alþjóðlegar gerðir og helstu dómafordæmi. Stefnt er að því að nemandinn öðlist yfirgrípsmikla yfirsýn yfir gildandi alþjóðlegan umhverfisrétt og tengls við þjóðarétt. Helstu alþjóðasamningar á þessu sviði verða útskýrðir, þ.m.t. loftlags-samningarnir og samningar sem varða líffræðilega fjölbreytni. Jafnframt verður grundvallaréttindum og -skyldum ríkja sem lúta að nýtingu, stjórnu og verndun gerð skil.

LÖG213F • Law of the Sea • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Pétur Dam Leifsson, dósent

Um er að ræða námskeið kennt ensku um hafarétt sem er eitt sérsviða þjóðaréttar og er einkum ætlað fyrir meistaranema við lagadeild, skiptinema og mögulega einnig aðra nema við háskólann sem leggja stund á nám er tengist hafarétti og auðlindum. Stefnt er að því að nemendur

ur verði að námi loknu færir um að leysa viðfangsefni á sviði hafaréttar og einnig til að stunda rannsóknir á því sviði. Grunnur námsins byggir á Hafaréttarsáttmála SP sem telst vera heildstæður þjóðaréttarsamningur á sviði hafaréttar. Þá verður einnig fjallað um aðra mikilvæga samninga á sviði hafaréttar á borð við Úthafsveiðisáttmála SP, o.fl. Áhersla er lögð á að gera grein fyrir afmörkun ólíkra svæða á hafi og á hafsbotni, auk þess að gera grein fyrir ólíkum réttindum og skyldum strandríkja og annarra ríkja á þeim mismunandi hafsvæðum.

Námskeið í blaða- og fréttamennsku

BLF106F • Fréttamennska: Fréttamat, fréttaoöflun og fréttaskrif • (6e) • Haust

Kennari: Valgerður Anna Jóhannsdóttir, verkefnisstjóri og aðjúnt

Grundvallarnámskeið í blaðamennsku. Markmið þess er að nemendur öðlist skilning á störfum blaðamanna og færni í fréttaskrifum. Helstu hugtök og aðferðir við fréttaskrif eru kynnt; hvað er frétt, á hverju byggja fjölmiðlar fréttamat, hvernig eru fréttir uppbyggðar, hvaða atriði þurfa að koma þar fram, hvernig eru fréttir framsettar o.s.frv. Nemendur verða þjálfaðir í að skrifa markvissa fréttatexta og greinar á góðri íslensku og að nota orðbækur og önnur slíkt hjálpartæki. Nemendur skrifa fréttir fyrir fréttavefinn student.is sem blaða- og fréttamenskubrautin sér um í samstarfi við fleiri aðila í Háskólanum.

BLF107F • Málstofa í fjölmiðlafræði: Hugtök, saga og nýmæli • (6e) • Haust

Umsjón: Valgerður Anna Jóhannsdóttir, verkefnisstjóri og aðjúnt

Vikuleg málstofa í fjölmiðlafræði þar sem fjallað verður um hlutlægnisvandann, vald og valdmörk fjölmiðla, stöðu þeirra gagnvart stjórnkerfi og félagsgerð og skyldur þeirra við önnur svið þjóðfélagsins.

BLF108F • Vinnubrögð I: Fjölmiðlalög og siðareglur • (6e) • Vor

Umsjón: Valgerður Anna Jóhannsdóttir, verkefnisstjóri og aðjúnt
Kennarar: Gunnar Ingi Jóhannsson og Friðrik Þór Guðmundsson, stundakennarar

Markmið þessa námskeiðs er að nemendur öðlist skilning og þjálfun í faglegum vinnubrögðum blaða- og fréttamanna. Fjallað verður um lög og reglur sem gilda um fjölmiðla og störf blaða- og fréttamanna, tjáningarfrelsi og meiyrdalög. Fjallað verður um siðareglur fjölmiðla, bæði almennar siðareglur Blaðamannafélagsins og hvernig þeim er beitt inni á mismunandi fjölmiðlum, samskipti blaðamanna við eigendur fjölmiðla og auglýsendur. Einnig um meðferð heimilda og umgengni við heimildarmenn eða aðrar rætur upplýsinga.

Námskeið í þróunarfræðum

MAN018F • Þróunarsamvinna: Stefnur og stofnanir • (10e) • Haust

Kennari: Þórdís Sigurðardóttir, stundakennari

Fjallað verður um mismunandi leiðir til þróunaraðstoðar, styrk þeirra og veikleika. Til umfjöllunar verða fjölþjóðastofnanir, tvíhliða stofnanir og frjáls félagsamtök. Nálganir sem ræddar verða eru verkefnanalgun, geiranalgun, þátttökunalgun og sambætting. Einnig verður fjallað um verslun, skuldaförnun, spillingu, öryggismál and neyðaraðstoð. Loks verður rætt um árangursmat aðstoðar.

MAN019F • Kenningar í þróunarfræðum • (10e) • Vor

Kennari: Jónína Einarsdóttir, prófessor

Námskeiðið fjallar um helstu kenningar sem settar hafa verið fram til að útskýra skiptingu heimsins í mismunandi "þróuð" svæði og tillögur þeirra til úrbóta. Farið verður sérstaklega í framlag mannfræðinnar til fræðilegrar umfjöllunar um þróunarmál. Loks verður samspil þróunar-kenninga og nálgana í þróunaraðstoð skoðað.

Opinber stjórnsýsla

- MPA-nám í opinberri stjórnsýslu (120e)
- Diplómanám í opinberri stjórnsýslu (30e)
- Diplómanám í opinberri stjórnsýslu fyrir stjórnendur hins opinbera (30e)
- Diplómanám í opinberri stjórnsýslu fyrir stjórnendur í heilbrigðisþjónustu (30e)
- Þverfaglegt diplómanám í áfallastjórnun (30e) - **Nýtt**

Möguleg sérhæfing á þrettán fagsviðum Háskóla Íslands:

- Alþjóðasamskiptum
- Evrópurétti
- Fötlunarfræði
- Hagnýtum jafnréttisfræðum
- Lýðheilsuvísindum
- Mannauðsstjórnun
- Stjórnsýslurétti
- Stjórnun menntastofnana
- Umhverfisstjórnun
- Umhverfis- og auðlindarétti
- Upplýsingastjórnun og rafrænum samskiptum
- Viðskipta- og skattarétti
- Þjóðarrétti

Af hverju ættir þú að velja MPA-nám í opinberri stjórnslu?

Fjölbreyttur og reynslumikill hópur nemenda

Í MPA-náminu munt þú kynast fólki með ólíka menntun og starfsreynslu sem á það sameiginlegt að vilja efla fræðilega og hagnýta þekkingu sína á sviði stjórnunar innan hins opinbera eða á sviðum sem því tengjast. Nemendur hafa starfað á öllum sviðum hins opinbera, ráðuneytum, stofnunum og sveitarfélögum. Þeir koma úr félags- og stjórnmálastarfi, auk þess að koma beint úr BA-námi. Í hópastarfi og þátttöku í kennslustundum miðla nemendur reynslu sinni og tengja við umfjöllun námskeiða. Nemendahópurinn og fjölbreytileg reynsla hans gefur því náminu verulegt gildi.

Öflugir kennarar

Kennarar, sem koma úr röðum fastra kennara í stjórnmálafræði og öðrum greinum Háskóla Íslands, eru fræðimenn sem stundað hafa til margra ára grundvallarrannsóknir á sviði opinberrar stjórnslu og opinberrar stjórnunar. Hafa þeir allir lokið prófum frá virtum erlendum háskólum. Þeir eru álitsgjafar stjórnvalda og fjölmiðla. Til að leggja áherslu á hinn hagnýta þátt námsins starfar við meistaránámið stór hópur stundakennara. Þeir hafa allir mikla reynslu og þekkingu á þeim sérsviðum sem þeir kenna.

Meistaránám í opinberri stjórnslu hefur reynst mér afar vel í starfi mínu sem stjórnandi í heilbrigðisþjónustunni. Ég hafði áður lokið diplómanámi í stjórnun og rekstri heilbrigðisþjónustu og langaði í frekara nám til að víkka sjónvildarhring minn, sem MPA-námið gerði svo sannarlega. Námið var skemmtileg blanda af fræðilegum og hagnýtum greinum. Nemendur komu víða að úr stjórnslunni og fyrir vikið sköpuðust oft mjög gagnlegar umræður þar sem reynsla og fræði fléttuðust saman.

Vilhelmina Haraldsdóttir, framkvæmdastjóri Lyflækningasviðs Landsspítala – háskólasjúkrahúsi, MPA 2008

MPA-námið í Háskóla Íslands er fjölbreytt og gefur mikilvæga sýn á ýmsar hliðar samfélagsins og hins opinbera. Þekking á samspili laga, hefða, stjórnmála og stjórnslu er ómetanleg. Úr hæfilegri blöndu kenninga og raunverulegra dæma hefur orðið til skilningur sem nýtist mér einstaklega vel í öllu sem ég tek mér fyrir hendur. Ég mæli eindregið með MPA-náminu.

Svavar Halldórsson, fréttamaður á RÚV, MPA 2006

MPA-námið greiðir þér leið...

... og styrkir þig í starfi á fjölbreyttum og lifandi starfsvettvangi, jafnt hjá stofnunum ríkis og sveitarfélaga sem í starfi hjá félagsamtökum.

Í náminu öðlast þú hæfni á eftirfarandi lykilsviðum:

Greining

Opinber stefnumörkun er eitt af mikilvægustu viðfangsefnum hins opinbera. Nemendur fræðast um þær ólíku aðferðir sem notaðar eru til opinberrar stefnumótunar. Einnig öðlast þeir færni í að meta tölfræðileg gögn og rannsóknir sem liggja til grundvallar opinberri ákvarðanatöku.

Stjórnun

Nemendur tileinka sér mismunandi stjórnunaraðferðir og öðlast færni í mannauðsstjórnun en vaxandi áhersla er á þessi viðfangsefni innan hins opinbera. Þeir kynna ólíkum aðferðum við stefnumótun stofnana og markmiðssetningu og öðlast færni í stefnumiðaðri stjórnun og gerð árangursmælikvarða.

Forysta og breytingastjórnun

Opinber starfsemi er í sífelldri endurskoðun og framþróun. Hlutverk stjórnenda innan hins opinbera er að leiða slíkar breytingar. Nemendur öðlast þekkingu á verkefnum forystumanna og árangursríkum vinnubrögðum.

Lög og reglur

Sá eðlismunur, sem felst í stjórnun opinberra stofnana í samanburði við einkafyrirtæki, liggur m.a. í laga- og regluhverfi hins opinbera. Mikilvægur þáttur í MPA-náminu er því að öðlast kunnáttu á sviði stjórnsýsluréttar. Nemendur læra um þær reglur sem gilda um meðferð stjórnsýslumála hjá stjórnvöldum og aðgang almennings að upplýsingum. Einnig um lykllöggjöf á sviði starfsmannaréttar og þær reglur sem gilda um fjárreiður og reikningskil hins opinbera.

Hvernig er námið uppbyggt?

Nám með starfi – fjarnám í námskeiðum opinberrar stjórnsýslu

Kennslutími námskeiðanna í opinberri stjórnsýslu er skipulagður með hliðsjón af því að auðvelda tímasókn fyrir fólk sem er í starfi, samhliða náminu. Algengast er að kennt sé kl. 8-10 einu sinni í viku, hvert námskeið. Einnig er komið til móts við fólk sem búsett er á landsbyggðinni eða erlendis með því að bjóða í fjarnámi a.m.k. þrjú til fjögur námskeið á misseri. Þeir, sem kjósa að vera í fjarnámi, sækja um það sérstaklega.

MPA-meistaránám í opinberri stjórnsýslu

Námið er 120 einingar og er opið öllum með BA- eða BS-próf eða sambærilegt próf, en að öllu jöfnu er gerð krafa um fyrstu einkunn. Nemendur taka samtals 42 einingar í skyldunámskeiðum, 30 einingar í valnámskeiðum á fjölbreyttum sviðum opinberrar stjórnsýslu, skrifa 30 eininga lokaverkefni og hafi þeir ekki um-

talsverða starfs- eða stjórnunarreynslu hjá hinu opinbera eða á sviðum sem því tengist, taka þeir 18 einingar í starfsþjálfun hjá opinberri stofnun. Sjá nánar síðar í bæklingnum.

Diplómanám í opinberri stjórnsýslu

30 eininga hagnýt námsleið þar sem tekin eru tvö skyldunámskeið: OSS111F Opinber stjórnsýsla (6e) og OSS204F Stjórnsýsluréttur fyrir stjórnendur og starfsmenn opinberra stofnana (6e), auk 18 eininga sem velja má úr öðrum námskeiðum opinberrar stjórnsýslu. Inntökuskilyrði eru BA- eða BS-próf eða sambærilegt próf. Ekki er gerð krafa um fyrstu einkunn en kjósi nemendur að halda áfram og ljúka MPA-prófi, verða þeir að ná fyrstu einkunn að meðaltali í diplómanáminu.

Að mínu mati er í MPA-náminu fléttað saman á skemmtilegan hátt fræðilegri umfjöllun um viðfangsefni stjórnsýslunnar og hagnýtum verkefnum. Námið í heild sinni veitir góða innsýn í hina ýmsu þætti sem snerta daglegan rekstur hjá opinberum aðilum. Einn af styrkleikum námsins er hversu fjölbreyttur bakgrunnur og reynsla kennara og nemenda er. Slíkt skapar frjóar umræður og hvetur til þess að efnið sé skoðað og rætt frá mörgum sjónarhornum. Mörg af þeim verkefnum sem ég vann í námskeiðunum hafa nú þegar nýst í starfi mínu sem forstöðumaður ríkisstofnunar og aukið skilning minn á eðli og hlutverki opinberrar stjórnsýslu.

Óskar Valdimarsson,
forstjóri Framkvæmdasýslu ríkisins, MPA 2010

Diplóma í opinberri stjórnsýslu fyrir stjórnendur í heilbrigðisþjónustu

Executive Diploma in Health Administration

Aðstandendur og samstarfsaðilar:

Námið er þverfaglegt í samstarfi Stjórn málafræðideildar, Viðskiptafræðideildar og Hagfræðideildar og Heilbrigðisvísindasviðs Háskóla Íslands annars vegar og ýmissa stofnana og félaga stjórnenda innan heilbrigðisþjónustunnar hins vegar.

Markhópur

Námið er ætlað núverandi (eða framtíðar-) stjórnendum í heilbrigðisþjónustu sem hafa mannaforráð og/eða umtalsverða rekstrarábyrgð.

Markmið námsins

Markmið námsins er að efla nemendur sem stjórnendur með sérstakri áherslu á viðfangsefni stjórnenda í heilbrigðisþjónustu m.a. þann lagaramma sem hún starfar eftir. Nemendur öðlist þekkingu á kenningalegum bakgrunni og hagnýtri notkun helstu stjórnunaraðferða sem notaðar eru hjá hinu opinbera og í heilbrigðisþjónustu, bæði almennar og sértækar stjórnunaraðferðir ýmist á sviði mannauðsstjórnunar, fjárreiðustjórnunar, áætlanagerðar og forystufræða, auk beitingu aðferða heilsuhagfræðinnar og lýðheilsufræða. Kynntir verða nýjustu straumar og stefnur í stjórnun heilbrigðisstofnana, m.a. umbætur og nýsköpun í opinberum rekstri, áhættu- og gæðastjórnun. Námskeiðin eru fimm talsins. Þrjú þeirra eru skyldunámskeið og er þar af bundið val á milli tveggja námskeiða, Opinberrar stjórnsýslu og Stjórnsýsluréttar fyrir stjórnendur og starfsmenn opinberra stofnana. Hin tvö skyldunámskeiðin eru Inngangur að rekstri og Akadémía fyrir framtíðarstjórnendur í heilbrigðisþjónustu. Valnámskeið eru tvö og geta nemendur valið milli ellefu námskeiða úr þeim fjórum deildum sem eru í samstarfi um námið.

Umfang og tímasetningar

Námið er 30 eininga nám á meistarastigi, sem samsvarar misserislöngu námi, en námið er tekið á heilu ári. Nemendur geta hafið nám á hausti eða um áramót. Náminu lýkur með diplóma í opinberri stjórnsýslu fyrir stjórnendur í heilbrigðisþjónustu. Tvö til þrjú námskeið eru tekin á hvoru misseri. Sum þeirra standa til boða sem fjarnámskeið. Eitt námskeið, Akadémía fyrir framtíðarstjórnendur heilbrigðisstofnana, er haldið á vormisseri ár hvert. Hún er tekin í fjórum lotum með verkefnum í mars-maí.

Nýtt nám:

Þverfaglegt diplómanám í áfallastjórnun (Crisis Management)

Í undirbúningi er að bjóða haustið 2012 þverfaglegt, 30 eininga diplómanám í áfallastjórnun. Áfallastjórnun er í vaxandi mæli viðfangsefni stofnana og samtaka og í kennslu og rannsóknum ma. við Háskóla Íslands.

Námið er í fyrstu á vegum Stjórn málafræðideildar, en skipulagt í samstarfi við fulltrúa úr Félagsráðgjafardeild, landafræði í Líf- og umhverfisvísindadeild, umhverfis- og auðlindafræði, lýðheilsufræðum, og Umhverfis- og byggingaverkfræðideild HÍ.

Kjarni námsins eru tvö sex eininga námskeið um áfallastjórnun, en

Með fyrirvara um samþykki fyrir námsleiðinni.

Diplóma í opinberri stjórnsýslu fyrir stjórnendur í opinberum rekstri

Executive Diploma in Public Administration

Aðstandendur og samráðsaðilar Stjórn málafræðideildar

Fjármálaráðuneyti, Samband íslenskra sveitarfélaga og Félag forstöðumanna ríkisstofnana.

Markhópur

Námið er ætlað núverandi (eða framtíðar) stjórnendum hjá ríki eða sveitarfélögum, sem hafa mannaforráð og/eða umtalsverða rekstrarábyrgð.

Markmið námsins

Námið býr stjórnendur undir þá ábyrgð sem felst í stjórnunarstörfum hjá hinu opinbera: Þeir öðlist skilning og þekkingu á sérkennum og eðli opinberrar starfsemi og þeim lagaramma sem um hana gildir. Þeir öðlist þekkingu á kenningalegum bakgrunni og hagnýtri notkun helstu stjórnunaraðferða sem notaðar eru hjá hinu opinbera; ýmist almennar stjórnunaraðferðir, aðferðir mannauðsstjórnunar, fjárreiðustjórnunar, forystu- og breytingastjórnunar. Þeir kynnist því sem efst er á baugi varðandi stjórnsýslu umbætur hjá íslenska ríkinu, svo og alþjóðlegum straumum og stefnum í stjórnun opinberrar starfsemi.

Námskeið eru fimm talsins. Þrjú eru skylda og tvö má velja úr fjórum námskeiðum. Skylda eru námskeiðin Opinber stjórnsýsla; Stjórnsýsluréttur fyrir stjórnendur og starfsmenn opinberra stofnana og Akadémía fyrir framtíðarstjórnendur opinberrar starfsemi. Í vali eru námskeiðin Skipulag og stjórnun stofnana; Mannauðsstjórnun ríkis og sveitafélaga; Nýsköpun og tengslanet í opinberri stjórnsýslu: Helstu kenningar og Fjármálastjórnun í opinberum rekstri.

Umfang og tímasetningar

Námið er 30 einingar á meistarastigi eða sem svarar fullu misserislöngu námi, en námið er tekið á heilu ári. Hægt er að hefja námið um áramót eða á haustin. Tvö námskeið eru tekin á hvoru misseri, alls fjögur námskeið og má taka þau öll sem fjarnámskeið, nema námskeiðið, Akadémía fyrir framtíðarstjórnendur opinberrar starfsemi, sem er haldið í fjórum lotum í mars/apríl/maí. (Sjá lýsingar á námskeiðum aftar í bæklingnum).

síðan velja nemendur tiltekin námskeið hinna kennslugreinanna; þ.á.m. námskeið um náttúruhamfarir, mat á umhverfisáhrifum, áhættugreiningu, byggðaskipulag, náttúruvá með hliðsjón af áhrifum á íbúa, ferðamennsku, gróður og jarðveg, hnattrænar loftlagsbreytingar, áfallaaðstoð og sálfélagsfræði, opinbera stjórnsýslu og stjórnsýslurétt og lýðheilsu í íslensku- sem og í alþjóðlegu samhengi.

Umsjón hefur Ásthildur E. Bernharðsdóttir, sem hefur mikla hagnýta og fræðilega reynslu á þessu sviði.

Fjölbreyttar leiðir í boði sem endurspeglar margvísleg starfssvið stjórnsýslufræðinga

Möguleiki á sérhæfingu MPA-nema á þrettán fagsviðum Háskóla Íslands

Í samstarfi við fagsvið og kennara í öðrum deildum Háskóla Íslands, býst þeim MPA-nemum, sem það kjósa, að taka valnámskeiðin og lokaverkefnið á þessum fagsviðum: alþjóðasamskiptum, Evrópurétti, fötlunarfræðum, hagnýtum jafnréttisfræðum, lýðheilsuvísindum, mannauðsstjórnun, stjórnsýslurétti, stjórnun menntastofnana, umhverfisstjórnun, umhverfis- og auðlindarétti, upplýsingastjórnun og rafrænum samskiptum, viðskipta- og skattarétti og þjóðarrétti. Aðrir, þ.e. þeir sem kjósa hina almennu námsleið án sérhæfingar, geta sótt valnámskeið á þessum sviðum. Kennslutími og annað fyrirkomulag er ákveðið af þeim deildum sem námskeiðin eru kennd við. Sjá nánar bls. 26-27.

Hluti MPA-náms tekinn erlendis

Háskóli Íslands er með samstarfsamninga við mikinn fjölda erlendra háskóla, þar sem þeir sem eru innritaðir í HÍ geta tekið hluta af námi sínu. Nemendur í opinberri stjórnsýslu hafa í þessu skyni farið m.a. til Belgíu, Norðurlanda, Nýja-Sjálands og Ástralíu. Einnig eru námsmöguleikar í öðrum Evrópulöndum og Bandaríkjunum. Nemendur geta sótt um styrki í NORDPLUS og ERASMUS. Einnig geta nemendur tekið starfsþjálfunarhlutann erlendis og fengið til þess styrki úr ERASMUS áætluninni (áður Leónardó). Háskóli Íslands er með ERASMUS samstarfsamninga við rúmlega 290 evrópska háskóla og þar að auki í NORDPLUS samstarfi við flesta háskóla á Norðurlöndum.

Allar nánari upplýsingar er hægt að nálgast hjá Alþjóðaskrifstofu HÍ: hi.is/is/skolinn/althjodaskrifstofa

MPA-námið styrkti á sínum tíma stoðir starfa minna og jók mér öryggi í daglegri stjórnun og meðhöndlun erinda í anda góðra stjórnsýsluhátta. Í núverandi starfi sem stjórnandi opinberrar stofnunar hef ég ekki síður notið góðs af náminu í daglegum störfum sem og í stefnumótunarvinnu til framtíðar. Námið veitti mér ómetanlega innsýn í forsendur stjórnunarstarfa, ekki síst á sviði breytingastjórnunar. Ég mæli með náminu fyrir þá sem sækjast eftir aukinni ábyrgð í störfum sínum og vilja opna dyr að nýjum möguleikum á starfsframa.

Ólöf Ýrr Atladóttir,
ferðamálastjóri, MPA 2007

Skipulag námsins og uppbygging er afar hentug m.t.t. þeirra sem eru í fullu starfi. Það gefur fólki með mikla reynslu úr stjórnsýslunni tækifæri til þess að sækja námið og kynna nýjum hugmyndum og stefnum í opinberum rekstri. Samræða og hópvinna með slíku fólki að margvíslegum verkefnum veitti mér nýja sýn á mitt starf og hvernig best sé að haga því. Námið var sannarlega vel þess virði.

Gissur Pétursson,
forstjóri Vinnuálastofnunar, MPA 2006

Athyglisverðar rannsóknir kennara og nemenda

Fastir kennarar námsins eru leiðandi í rannsóknum á sínum sviðum. Tvö stór rannsóknarverkefni eru góð dæmi:

Íbúalýðræði: Félagsauður og lýðræðiskerfi sveitarfélaganna

Rannsóknar- og þróunarverkefni í samstarfi við Samband íslenskra sveitarfélaga, með styrkjum frá Rannís, HÍ, Orkusjóði OR og Landsbankanum: Hvernig má þróa og ná sátt um aðferðafræði íbúabátttöku við lausn deilumála, sem stuðlað getur að samstöðu og um leið styrkir félagsauð sveitarfélaga? Í rannsókninni, sem nær til 22 stærstu sveitarfélaga landsins þar sem 89% landsmanna búa, er í fyrsta skipti tekin saman reynsla íslenskra sveitarfélaga af íbúalýðræði bæði almennt, en einkum á sviði umhverfis- og skipulagsmála. Lærdómar verða dregnir af reynslunni sem geta stuðlað að markvissari aðferðafræði sveitarfélaganna við samráð við íbúana í framtíðinni, bæði á þessum sviðum og öðrum. Á árinu 2012 verður gefið út leiðbeiningaritið *Leiðsögn um lýðræði* (vinnuheiti) og síðar bók um rannsóknaniðurstöður verkefnisins. Stjórnandi rannsóknarinnar er Gunnar Helgi Kristinsson prófessor.

Áhrif efnahagshrunsins á þriðja geirann á Íslandi

Ómar H Kristmundsson prófessor ásamt Steinunni Hrafnadóttur, dósent í Félagsráðgjafardeild HÍ og Gestí Páli Reynissyni, MPA hafa á undanförunum tveimur árum unnið að rannsókn á áhrifum efnahagshrunsins á þriðja geirann á Íslandi. Markmið hennar er að greina þessi áhrif og skoða hvernig félagasamtök og sjálfs-eignarstofnanir hafa brugðist við breyttu starfsumhverfi. Rannsóknin hefur einnig falið í sér kortlagningu á þriðja geiranum á Íslandi og hlutverki hans í íslenska velferðarkerfinu. Rannsóknin er unnin í áföngum. Fyrsti áfanginn fólst í spurningakönnun meðal félagasamtaka sem starfa að velferðarmálum. Var hún lögð fyrir árið 2010. Árið 2011 var könnunin endurtekin og einnig lögð fyrir íþrótta- og menningar- og umhverfisfélögum. Niðurstöður verða birtar á árinu 2012.

Dæmi um áhugaverðar lokaritgerðir nemenda

MPA-námið er fjölbreytt og því ætti ekki að koma á óvart að rannsóknir nemenda eru á ýmsum sviðum opinberrar stjórnsýslu. Meðal lokaritgerða sem unnar hafa verið í náminu eru:

- Lýðræði og upplýsingatækni.
- Þriðji geirinn: Takmarkanir og tækifæri.
- Menningarstefna og listbókasöfn.
- Fjölmíðlun, margræði og stjórnþæki hins opinbera: Markmið löggjafans með rekstri Ríkisútvarpsins, og aðrar leiðir til að ná þeim.
- Ágreiningur yfirvalda og íbúa í sveitarfélögum.
- Ungmennaráð sem ný form íbúalýðræðis í íslenskum sveitarfélögum.
- Starfsumhverfi ríkisstarfsmanna: Hvatning, starfsánægja og streita meðal starfsmanna þriggja ríkisstofnana

Um Félag stjórnsýslufræðinga

Félag stjórnsýslufræðinga var stofnað þann 18. maí 2006 í Öskju, náttúrufræðahúsi Háskóla Íslands. Félagið er fagfélag háskólamenntaðs fólks á sviði stjórnsýslufræða (Public Administration). Stjórn félagsins, starfsárið 2011 – 2012 skipa Eggert Ólafsson, formaður, Gestur Páll Reynisson, félagaskráritari, Guðbjörn Guðbjörnsson, gjaldkeri, Rósa Guðrún Berþórsdóttir, ritari, Sigurlaug Þorsteinsdóttir, varaformaður, varamenn eru Gissur Pétursson og Sveinbjörg Pálsdóttir. Á hverju misseri stendur félagið fyrir fundum og kynningum í faginu. Markmið þess er m.a. að stuðla að eflingu og kynningu hagnýtrar menntunar og rannsókna í stjórnsýslufræðum og skyldum fræðigreinum auk endurmenntunar og fræðslu meðal félagsmanna sinna. Nánari upplýsingar um félagið er að finna á felagstjornsyslufraedinga.is.

Rannsókn á viðhorfum útskrifaðra til námsins:

Rósa G. Bergþórsdóttir, stjórnsýslufræðingur MPA, valdi veturinn 2008-09 að vinna rannsókn á reynslu útskrifaðra nema af MPA-náminu. Niðurstöðurnar voru afar jákvæðar og segir þar m.a.: „Á heildina litið benda niðurstöður verkefnamatsins til þess að meistaranám í opinberri stjórnsýslu við Háskóla Íslands nái vel markmiðum sínum. Námið uppfyllir þarfir og væntingar nemenda og nýtist þeim vel í starfi.“ Í formála kemur fram afstaða Rósu sjálf: „Námið hefur verið einkar gefandi og ánægjulegt. Einnig finn ég hvernig það hefur eflt mig í starfi. Óeigingjarnt framlag kennara, hópverkefni og önnur samskipti við samnemendur eru allt þættir sem gefa náminu einstakt gildi.“

MPA með sérhæfingu

Nemendur geta valið sérhæfingu á tólf fagsviðum ef þeir svo kjósa. Skyldunámskeið í opinberri stjórnsýslu eru 42 einingar og 30 einingar eru þá teknar á fagsviði sérhæfingar sem skilgreindar eru og viðurkenndar af viðkomandi kennsluviði eða kennurum. Nemendur skrifa 30 eininga lokaritgerð um viðfangsefni opinberrar stjórnsýslu á því sviði sem þeir sérhæfa sig í og taka 18 einingar í starfsnám, hafi þeir ekki umtalsverða stjórnunar- eða starfsreynslu hjá hinu opinbera eða á sviðum sem því tengist. Kennslutími og annað fyrirkomulag er ákveðið af þeim deildum sem námskeiðin eru kennd í. Námskeiðslýsingar á sviðum sérhæfingar er að finna á slóðinni kennsluskra.hi.is.

MPA með sérhæfingu í alþjóðasamskiptum

Nemendur öðlast grunnþekkingu á alþjóðakerfinu og stöðu Íslands innan þess, utanríkismálum Íslands og Evrópusamrunanum, sem er eitt áhrifamesta ferli á alþjóðavettvangi. Alþjóðamál hafa sífellt meiri áhrif á innlenda stjórnsýslu og starfsemi opinberra stofnana. Með sérhæfingu í alþjóðasamskiptum styrkja nemendur samkeppnishæfni sína í hnattvæddum heimi.

Námskeið:

ASK105F Alþjóðasamvinna og staða Íslands í alþjóðakerfinu (6e)
(aðrir en þeir sem eru með BA-próf í stjórnmálafræði)

ASK103F Utanríkismál Íslands: Staða Íslands í alþjóðasamfélaginu, áskoranir og sóknarfæri (6e)

ASK102F Kenningar í alþjóðasamskiptum (6e)

ASK104F Evrópuvæðing: Áhrif Evrópusamrunans á stjórnmál og stjórnsýslu ESB og EES ríkja (6e)

Bundið val 6-12e:

ASK203F Non-state Actors and Non-military Security (6e), ASK201F Hlutverk og stefnumótun alþjóðastofnana (6e), ASK206F Samningatækni (6e)

MPA með sérhæfingu í hagnýtum jafnréttisfræðum

Markmið námskeiðanna er að kynna grundvallaratriði og hugtök jafnréttisfræða og veita nemendum hagnýtan undirbúning út frá þeim sjónarmiðum, fyrir störf í stjórnun, opinberri stjórnsýslu, fræðslu, kennslu, fjölmiðlun og öðrum sérhæfðum störfum.

Námskeið:

KYN101F Almenn kynjafræði (10e) – fjarnám

KYN202F Hagnýting jafnréttisfræða. Frá bróðurparti til systkinalags (10e) – fjarnám

STM202F Konur og karlar sem leiðtogar, frumkvöðlar og stjórnendur (10e)

MPA með sérhæfingu á sviði lýðheilsuvísinda

Lýðheilsuvísindi leitast við að svara nokkrum mikilvægustu spurningum samfélagsins: Hvernig er heilsan? Af hverju liður okkur svona? Hvernig getur okkur liðið betur? Með vönduðum rannsóknadferðum geta lýðheilsuvísindi fundið áhrifavalda heilbrigðis og þannig skapað þekkingargrunn sem nauðsynlegur er til stefnumótunar forvarna og heilsueflingar. Það er góður undirbúningur fyrir þá sem ætla sér forystuhlutverk við stefnumótun forvarna og heilsueflingar innan heilbrigðiskerfisins eða annars staðar.

Námskeið:

LÝÐ101F Lýðheilsa: vísindi, stjórnmál, forvarnir (6e)

LÝÐ102F Faraldsfræði meginleg aðferðafræði (6e)

LÝÐ104F Áhrifavalda heilbrigðis – forvarnir (6e)

LÝÐ201F Lífstíllfræði I (6e)

LÝÐ202F Verklag í vísindum (6e)

OSS105F Verkefni í opinberri stjórnsýslu (2e)

MPA með sérhæfingu á sviði mannauðsstjórnunar

Lögð er áhersla á að nemendur tileinki sér nýjustu og helstu kenningar á sviði mannauðsstjórnunar og öðlist skilning og þjálfun í bestu aðferðum

mannauðsstjórnunar. Áhersla er lögð á að sameina hagnýtar og fræðilegar áherslur og dýpka þannig skilning nemenda á stjórnun mannauðs í því augnamiði að búa nemendur undir krefjandi og flókin störf á sviði starfsmannamála hvort sem er í fyrirtækjum, stofnunum eða hagsmunasamtökum.

Námskeið:

OSS102F Mannauðsstjórnun ríkis og sveitarfélaga (6e)

VIÐ117F Samskipti á vinnumarkaði (6e)

VIÐ211F Þróun mannauðs (6e)

VIÐ212F Vinnusálfræði (6e)

Bundið val 6e:

OSS112F Forysta og breytingastjórnun í opinberum rekstri - hlutverk stjórnenda (6e)

VIÐ202F Stjórnun þekkingarferla (6e)

VIÐ213F Mat á árangri og framkvæmd stefnu (6e)

MPA með sérhæfingu í stjórnun menntastofnana

Nemendur öðlast þekkingu og skilning á einkennum skóla og annarra menntastofnana og efla hæfni sína sem stjórnendur. Áhersla er lögð á að efla forystuhlutverk stjórnenda og að auka færni þeirra í að leiða farsælt og framsækið starf á tímum hraðfara breytinga.

Takmarkaður fjöldi nemenda kemst að í þessari sérhæfingu og krafist er 2 ára starfsreynslu sem kennari.

Námskeið:

STM301F Stjórnun og forysta (10e)

STM303F Þróunarstarf í menntastofnunum (10e)

STM010F Þættir í skólastjórnun (10e)

MPA með sérhæfingu á sviði umhverfisstjórnunar

Umhverfismál hafa síaukin áhrif á innlenda og alþjóðlega stjórnsýslu og snýst starfsemi margra opinberra stofnana í dag um umhverfismál af ýmsum toga. Sérhæfing í umhverfisstjórnun veitir nemendum innsýn í umhverfismál og stjórnsýslu þeirra, hugmyndafræði sjálfbærrar þróunar og þau stjórnþæki sem notuð eru á þessu vaxandi sviði.

Námskeið:

SIÐ702M Siðfræði náttúrunnar (6e)

UAU101F Þættir í umhverfis- og auðlindafræði I (6e)

UAU102F Inngangur að umhverfis- og auðlindafræði (6e)

UAU201F Þættir í umhverfis- og auðlindafræði II (6e)

Bundið val a.m.k. 6e:

UMV101M Mat á umhverfisáhrifum 1 (6e),

UMV211F Umhverfismat áætla (6e), HAG203M Umhverfishagfræði (6e),

LÖG215F Mat á umhverfisáhrifum framkvæmda og áætla (6e),

LAN603M Umhverfi og skipulag (6e)

MPA með sérhæfingu á sviði fötlunarfræða

Markmiðið er að veita nemendum fræðilega og hagnýta þekkingu á fjölbreytilegum þáttum sem varða fatlað fólk og málefni þess.

Námskeið:

FFR102F Kenningar og sjónarhorn í fötlunarfræðum (10e)
 FFR302M Fötlun, sjálf og samfélag (10e)
 FFR001M Fötlun, misrétti og velferðarríkið (10e)

MPA með sérhæfingu í upplýsingastjórnun og rafrænum samskiptum

Nemendur munu geta skilgreint og metið rekstrarlegar, lagalegar og sögulegar þarfir stofnana fyrir upplýsingar. Notað viðurkenndar aðferðir við skipulagningu, stjórnun, varðveislu og endurheimt upplýsinga. Stýrt verklagi við innleiðingu rafrænnar stjórnsýslu og rafrænna upplýsingakerfa sem veita almenningi og atvinnulífi rafræna þjónustu og aðgengi að upplýsingum.

Námskeið:

BÓK105F Upplýsinga- og skjalastjórn hjá skipulagsheildum (10e)
 BÓK210F Stjórnun þekkingar og gæða (10e)

Bundið val a.m.k. 10e:

OSS104F Menningarstjórnun: Stjórnun menningarstofnana og –stjórnsýsla (6e), OSS110F Almennatengsl (6e), OSS112F Forysta og breytinga-stjórnun í opinberum rekstri- hlutverk stjórnenda (6e), BÓK426F Hagnýtt verkefni um áherslusviðið (4e)

Fimm möguleikar til sérhæfingar á sviði lögfræði

Í boði eru fimm möguleikar til sérhæfingar í lögfræði í samstarfi við lagadeild Háskóla Íslands og sækja MPA-nemendur námskeið með þeim er stefna að sams konar sérhæfingu til mag. jur. prófs. Forkrafa er námskeiðið: LÖG101G Inngangur að lögfræði (6e), sem haldið er í 3 vikur í september og lýkur með krossaprófi. Námskeið með ensku heiti eru kennd á ensku.

MPA með sérhæfingu í stjórnsýslurétti

LÖG207F Stjórnsýsluréttur III (6e)
 LÖG117F Sveitarstjórnarréttur (6e)
 LÖG132F Almennatryggingaréttur (6e) eða LÖG122F Umhverfisréttur (6e) eða LÖG209F Alþjóðlegur skattaréttur - almennur hluti (6e)
 LÖG107F Íslenskur skattaréttur - almennur hluti eða LÖG222F Starfsmannaréttur (6e) eða LÖG405F Persónuréttur I (6e)

MPA með sérhæfingu í viðskipta- og skattarétti

LÖG106F Samkeppnisréttur I (6e)
 LÖG102F Félagaréttur I (6e)
 LÖG211F Fjármálamarkaðir (6e)
 LÖG107F Skattaréttur I (6e)

MPA með sérhæfingu í umhverfis- og auðlindarétti

LÖG122F Umhverfisréttur (6e)
 LÖG110F International Environmental Law (6e) eða LÖG114F EU Environmental Law (6e)
 LÖG212F Natural Resources Law I (Basic Course) (6e)
 LÖG213F Law of the Sea (6e)

MPA með sérhæfingu í Evrópurétti

LÖG109F Basic Course in Public International Law (6e)
 LÖG243F EU-EEA Law I (6e)
Bundið val (12e): LÖG106F Samkeppnisréttur (6e), LÖG114F EU Environmental Law (6e), LÖG234F International Economic Law (6e), LÖG244F EU-EEA Law II (6e)

MPA með sérhæfingu í þjóðarétti

LÖG109F Basic Course in Public International Law (6e)
 LÖG111F International Human Rights Law (6e)
Bundið val (12e): LÖG110F International Environmental Law I (6e), LÖG213F Law of the Sea (6e), LÖG234F International Economic Law (6e), LÖG235F Law of Armed Conflicts (6e) LÖG303F International Criminal Law (6e)

Skyldunámskeið í opinberri stjórnsýslu

OSS101F • Rekstrarhagfræði, markaðsbrestir og ríkisafskipti • (6e) • Haust

Kennari: Kirstín Flygenring, stundakennari

Í námskeiðinu er ætlunin að nemendur tileinki sér grundvallaratriði rekstrarhagfræði og markaðslíkansins enda markaðsbrestir skýrðir á þeim grunni. Áhersla er lögð á að nemendur tileinki sér grunnhugtök hagfræði og geti beitt þeim. Áhrif markaðsbresta á samfélagið eru skoðuð og fjallað um þau afskipti ríkisins sem leiðrétt geta slíka bresti. Þá er einnig vikið að stjórnvaldsbrestum sem er hliðstætt vandamál í opinberum rekstri.

OSS111F • Opinber stjórnsýsla • (6e) • Haust

Kennari: Gunnar Helgi Kristinnson, prófessor

Í námskeiðinu er farið yfir grundvallarhugtök stjórnsýslufræðinnar, kynntar kenningar um skipulagsheildir og lýst þróun stjórnsýslufræðinnar sem fræðigreinar. Fjallað er um megineinkenni opinberrar stjórnsýslu á Íslandi, þar á meðal mótunarþætti hennar og grundvallaruppbyggingu. Áhersla er lögð á að skýra í hvaða skilningi opinber stjórnsýsla er pólitískis eðlis og hvaða afleiðingar það hefur fyrir starfshætti hennar og uppbyggingu.

STJ302F • Rannsóknir í opinberri stjórnsýslu og alþjóðasamskiptum • (6e) • Haust

Umsjón: Ómar Hlynur Kristmundsson, prófessor.

Kennarar: Gyða Margrét Pétursdóttir, aðjúnkt og Erla Hlín Hjálmarsdóttir, stundakennari

Námskeiðið fjallar um rannsóknir og rannsóknaraðferðir félagsvísinda og er ætlað nemendum í meistaranámi í Stjórn málafræðideild. Í lok námskeiðs skulu nemendur hafa öðlast undirstöðu til að vinna sjálfstætt rannsóknarverkefni svo sem MPA eða MA verkefni. Nemendur skulu þekkja grundvallarhugtök vísindaheimspenninnar og mismunandi rannsóknarsnið. Nemendur vinna rannsóknarætlun sem þeir kynna í kennslustund. Farið er yfir verklag við gerð fræðiritgerða og uppbyggingu þeirra. Námskeiðið er byggt upp á verkefnum og þátttöku nemenda í tíma.

OSS202F • Skipulag og stjórnun stofnana • (6e) • Vor

Umsjónarkennari: Ómar Hlynur Kristmundsson, prófessor

Fjallað er um helstu kenningar um skipulagsheildi (organizational theory) og atferli innan skipulagsheilda (organizational behavior). Áhersla er á skipulag og stjórnun opinberra stofnana og fyrirtækja. Markmið áfangans er að veita nemendum innsýn í fræðilega umfjöllun um viðfangs-efnin ásamt hagnýtingu tiltekinna stjórnunaraðferða.

OSS203F • Stjórn tæki hins opinbera • (6e) • Vor

Kennari: Sigurbjörg Sigurgeirsdóttir, lektor

Markmið námskeiðsins er að nemendur fái innsýn í grunnþætti opinbers rekstrar og önnur úrræði sem ríkið getur beitt til að ná markmiðum sínum. Fjallað verður um ýmis stjórn tæki ríkisvaldisins, þar á meðal rekstur opinberra stofnana, markaðsvæðingu, fjárhagslega hvata, regluvæðingu og tryggingar/styrki og áhersla lögð á mat og notkun stjórn tækjanna við ólíkar aðstæður. Umfjöllunin um hvert stjórn tæki er jafnt á fræðilegum grundvelli sem og útlitun á notkun þeirra á Íslandi. Æskilegt er að nemendur hafi tekið námskeiðið Inngangur að rekstrarhagfræði og réttlætning ríkisafskipta.

OSS204F • Stjórnsýsluréttur fyrir stjórnendur og starfsmenn opinberra stofnana • (6e) • Vor

Kennari: Trausti Fannar Valsson, lektor í Lagadeild

Fjallað verður m.a. um uppbyggingu stjórnsýslukerfisins, þar á meðal stöðu sveitastjórna í stjórnsýslukerfinu, þær reglur sem gilda um meðferð stjórnsýslumála hjá stjórnvöldum, bæði ríkis og sveitarfélaga, um rétt almenningis til aðgangs að upplýsingum hjá stjórnvöldum, þagnarskyldu starfsmanna stjórnsýslunnar, um rafræna stjórnsýslu, svo og um þá grundvallarreglu að stjórnsýslan er lögbundin. Fjallað verður um lögmætisregluna og heimild stjórnvalda til tóku þjónustugjalda. Þá verður fjallað um þær leiðir sem færar eru fyrir aðila til þess að fá stjórnvaldsákvörðun endurskoðaða. Námskeiðið er einkum ætlað þeim, sem koma til með að vinna hjá ríki eða sveitarfélögum, eða þurfa að hafa í starfi sínu samskipti við stjórnvöld.

STJ201F • Hagnýt tölfraeði • (6e) • Vor

Kennari: Margrét Lilja Guðmundsdóttir, stundakennari

Markmið námskeiðsins er að nemendur öðlist undirstöðuþekkingu í að greina tölfraeðileg gögn sem notuð eru við margs konar opinbera ákvarðanatöku. Fjallað er bæði um lýsandi tölfraeði og ályktunartölfraeði, þar á meðal um breytur, gildi, miðlægni, staðalfrávik, úrtök, marktækni og tilgátuprófanir.

OSS302F • Starfstími • (18e) • Haust

OSS401F • Starfstími • (18e) • Vor

OSS405F • Starfstími • (18e) • Sumar

Nemendur sem ekki hafa umtalsverða stjórnunarreyndu hjá hinu opinbera fá eins misseris starfsþjálfun hjá opinberri stofnun. Auk þess að ganga í almenn störf í níu vikur vinna þeir sérstök verkefni sem tengjast náminu. Skrifstofa Stjórnmalafraeðideildar annast umsýslu með starfsþjálfuninni.

OSS441L MPA-ritgerð (30e) Haust, vor, sumar

Lokaverkefni í MPA námi er sjálfstætt rannsóknarverkefni sem nemandi vinnur undir leiðsögn prófessors, dósents, lektors eða aðjúnkts í Stjórnmalafraeðideild. Í verkefninu er tekist á við fraeðilega krefjandi viðfangsefni og kenningum beitt á frumlegan hátt. Nemendur skulu undirbúa verkefnið með því að sækja námskeiðið „Rannsóknir í opinberri stjórnsýslu og alþjóðasamskiptum.“

Valnámskeið í MPA- og diplómanámi

OSS102F • Mannauðsstjórnun ríkis og sveitarfélaga • (6e) • Haust

Kennarar: Arndís Ósk Jónsdóttir, Sigurlaug Kristín Jóhannsdóttir, Kristján Sturluson, stundakennarar

Fjallað er um mannauðsstjórnun hjá hinu opinbera. Farið er yfir lög og reglur sem gilda um réttarsamband opinberra starfsmanna við vinnuveitendur, samskipti á vinnumarkaði og uppbyggingu launakerfis opinberra starfsmanna. Rætt er um helstu tæki og tól við mannauðsstjórnun svo sem mannauðskerfi, aðferðir við val á starfsmönnum, notkun starfs- og árangursmats, starfsmannasamtöl og mótun og eftirfylgni með starfsmannastefnum. Fjallað verður um sálfræðilega samninginn, ýmis vandamál sem upp geta komið á vinnustað og vinnuvernd og öryggismál.

OSS112F • Forysta og breytingastjórnun í opinberum rekstri- hlutverk stjórnenda • (6e) • Haust

Kennari: Margrét Sigrún Björnsdóttir, aðjúnkt

Að taka forystu fyrir breytingum er í vaxandi mæli þáttur í störfum stjórnenda hins opinbera. Umhverfi og innra starf opinberra stofnana hefur breyst umtalsvert á undanförunum tíu til fimmtán árum og þar með hlutverk þeirra er þar stjórn. Breytingar á verkefnum, auknar kröfur um

árangur, hagkvæmni, upptaka nýrra stjórnunaraðferða, bætt tengsl við borgarana og aukin áhrif þeirra á starfsemi hins opinbera og fleira gera nýjar kröfur til starfshátta stjórnenda í opinberum stofnunum. Þeir verða í vaxandi mæli að vera í forystu breytinga innan stofnana, talsmenn gagnvart fjölmiðlum og hagsmunahópum. Þessi krafa nær til ældstu stjórnenda, og að miklu leyti til millistjórnenda. Þessu námskeiði er ætlað að búa nemendur í opinberri stjórnsýslu undir þennan þátt í þeirra framtíðarstörfum, ásamt því að fjalla um leiðir til þess að komast í forystustörf innan stofnana, halda þeim og takast á við átök sem oftast fylgja forystuhlutverki. Nemendur sem hyggja á önnur störf en hjá opinberum aðilum geta einnig haft gagn af þessu námskeiði, þótt aðstæður þar séu aðrar.

OSS114F • Stefubreytingar, nýsköpun og tengslanet í opinberri stjórnsýslu: Helstu kenningar • (6e) • Haust

Kennari: Sigurbjörg Sigurgeirsdóttir, lektor

Á þessu námskeiði fá nemendur að kynnst tvenns konar kenningum í opinberri stefnumótun og fá jafnframt tækifæri til að beita þeim á raunveruleg verkefni hjá hinu opinbera. Í fyrsta lagi munu nemendur fara yfir kenningar sem skýra stefnubreytingar og meiriháttar breytingar í mállefnum hins opinbera, þ.e. svokallaðar dagskrárkenningar eða „agenda-setting theories“. Í öðru lagi munu nemendur fara yfir kenningar um tengslanet og stýringu tengslaneta í opinberum stjórnkerfum, þeirri nýsköpun innan opinberrar stjórnsýslu sem nú er að koma fram í kjölfar þeirra breytinga sem orðið hafa fyrir áhrif og tilverknæð innleiðingar á hugmyndum sem kenndar eru við nýskipan í ríkisrekstri. Fjallað verður um á hvern hátt þessar kenningar tengjast kenningunni um umboðskehjuna og lýðræðislega ábyrgð og hinum ýmsu stjórnækjum hins opinbera. Áhersla námskeiðsins er á stefnumótunarferli hins opinbera, (The Public Policy Process), þátttakendur í ferlinu (The Policy Actors) og því samhengi sem stefnumótun og ákvarðanatöku í opinberri stjórnsýslu gerist í (The Policy Context) og hvernig lýðræðislegri ábyrgð (Democratic accountability) er háttáð og komið fyrir í stefnumótun og framkvæmd hin opinbera.

OSS209F • Starfsumhverfi og stjórnun sveitarfélaga • (6e) • Vor

Kennarar: Trausti Fannar Valsson, lektor og Gunnar Einarsson, stundakennari

Sveitarfélögin mynda annan meginstofn íslenskrar stjórnsýslu. Markmið námskeiðsins er að nemendur geri sér grein fyrir starfsumhverfi þeirra og fái innsýn í stjórnun og vinnuferla á þessu mikilvæga stjórnsýslustigi. Í námskeiðinu verður gefið yfirlit yfir stjórnskipulega stöðu og hlutverk sveitarfélaga, lagareglur sem lúta að störfum sveitarstjórna og helstu verkefnum sveitarfélaganna. Fjallað verður um kosti þessi að skipta ríkjum í sveitarfélög, með hliðsjón af kenningum um lýðræði, hagkvæmni og valddreifingu. Farið verður yfir hvað felst í hlutverki sveitarfélaga annars vegar sem lýðræðislega stjórnvalda og hins vegar sem þjónustuveitenda. Stuttlega verður einnig vikið að samskiptum ríkis og sveitarfélaga, þ. á m. að verkaskiptingu ríkis og sveitarfélaga og tekjustofnum sveitarfélaga.

OSS210F • Fjármálastjórnun í opinberum rekstri • (6e) • Vor
Kennari: Bolli Héðinsson, aðjúnkt

Í námskeiðinu er fjallað um aðferðir sem þróast hafa um fjármál hins opinbera, hvað liggur að baki þeim, hvernig þær birtast okkur í raunveruleikanum og hvernig þeim er beitt til að takast á við viðfangsefnið. Skoðuð eru útgjöld hins opinbera og aðferðir við að reyna að stýra þeim. Fjárlög og fjárlagagerð, kenningar, skilgreiningar og hugmyndir sem fram hafa komið á því sviði.

Tekjuhliðin skoðuð, framsetning ráðuneyta og stofnana á fjárförð, skilvirkni aðferðanna, hvað beri að varast og hvað sé líklegt til árangurs.

OSS217F • Rafræn stjórnsýsla á upplýsingaöld • (6e) • Vor
Kennari: Haukur Arnþórsson, stundakennari

Námskeiðið er yfirlitsnámskeið og fjallar um rafræna stjórnsýslu. Kynnt verður hvernig stjórnsýsla breytist með notkun upplýsingatækni og hvernig hún fer frá iðnaðaröld til upplýsingaaldar vegna eiginleika tækninnar. Skoðaðar verða breytingar á þjónustunni gagnvart notanda (mínar síður) og í bakenda hennar. Rætt verður um áhrif upplýsingatækninnar á lýðræðið, á gagnsæi opinberra starfa og á önnur svið samfélagsins, ekki síst skólakerfið, samgöngur, leyfisveitingar og eftirlit. Þá verður farið yfir breytingar á persónuvernd, auðkennum almennings og hlutverk netsins í varnarmálum. Nemendur eiga að geta fjallað á málefnalegan hátt um breytingar á opinberri þjónustu með upptöku upplýsingatækni, þeir vinna verkefni og eiga að ná valdi á upplýsingaleit á málefnasviðinu.

ASK206F • Samningatækni • (6e) • Vor
Kennari: Silja Bára Ómarsdóttir, aðjúnkt

Valnámskeið fyrir nemendur í MPA-námi. Sjá lýsingu bls. 16

OSS213F • Akadémía fyrir framtíðarstjórnendur í heilbrigðisþjónustu • (6e) • Vor
Umsjón: Ásta Möller forstöðumaður

Á vormisseri ár hvert er sérskipulagt námskeið aðeins ætlað nemendum diplómanáms í opinberri stjórnsýslu fyrir stjórnendur í heilbrigðisþjónustu. Námskeiðið er skipulagt í fjórum lotum á tímabilinu mars-maí. Nemendur vinna verkefni milli lota sem eru grundvöllur námsmats. Í námskeiðunum eru valin viðfangsefni sem eru ofarlega á baugi innanlands og erlendis og eru ekki hluti af skyldunámskeiðum. Þau eru valin í samráði við samstarfsaðila námsins. Erlendir og innlendir fræðimenn flytja fyrirlestra á námskeiðinu. Þátttakendur fá m.a. innsýn í innleiðingu og notkun gæðavísa og beitingu aðferða áhættustjórnunar, auk aðferða við umbætur og nýsköpun í opinberum rekstri. Þá er fjallað um lagalega umgjörð og uppbyggingu stjórnkerfis íslenskrar heilbrigðisþjónustu og hún sett í alþjóðlegt samhengi. Hlutverk og hæfni stjórnenda hins opinbera: Hæfni – mat – þróun. Fyrirlestrar verða haldnir um lykilhæfni stjórnenda hins opinbera, kynntar rannsóknir þar að lútandi og fá nemendur

aðstoð við að vinna einstaklingsbundið 360 gráðu mat sem unnið er uppúr Handbók um stjórnunarmat. Á grunni þeirra niðurstaða fá nemendur ráðgjöf um þá þætti sem þeir verða að þróa til að ná sem bestum árangri.

OSS215F • Akadémía fyrir framtíðarstjórnendur opinberrar starfsemi • (6e) • Vor

Umsjón: Ómar Hlynur Kristmundsson, prófessor og Margrét Sigrún Björnsdóttir, aðjúnkt

Námskeið sem aðeins nemendur í diplómanámi fyrir stjórnendur í opinberum rekstri taka.

Námskeiðið skiptist í fjórar tveggja daga staðbundnar lotur, sem haldnar eru á tímabilinu mars-maí.

Auk umsjónarmanna, gestafyrirlesara úr opinberri starfsemi og erlendra fyrirlesara, sem valdir verða með hliðsjón af viðfangsefnum hverju sinni verða fyrirlesarar m.a. Arndís Ósk Jónsdóttir ráðgjafi og stundakennari í mannauðsstjórnun, sérfræðingar af starfsmannaskrifstofu fjármálaráðuneytis og Regina Ásvaldsdóttir forstöðumaður Þekkingarseturs um samfélagslega ábyrgð fyrirtækja.

Viðfangsefni eru valin sem á hverjum tíma eru ofarlega á baugi bæði innanlands og erlendis og eru ekki hluti af öðrum skyldunámskeiðum. Verða þau valin m.a. í samráði við samstarfsaðila um námið. Námsmat er í formi verkefna.

Markmið námskeiðsins er að styrkja þátttakendur í hlutverki þeirra sem stjórnendur í opinberum rekstri og stuðla að umbótum á þeirra núverandi vinnustað sé um slíkt að ræða, að öðrum kosti nýtist námskeiðið til framtíðar. Það verður gert a) með aðstoð við einstaklingsbundið mat á stjórnunarhæfni nemenda, ásamt leiðsögn um gerð áætlunar um úrbætur og þróun, b) með kennslu og leiðsögn í tilteknum árangursríkum aðferðum við stjórnun, samskipti á vinnustað og framkvæmd/innleiðingu breytinga og aðferðum nýsköpunar í opinberum rekstri. Lögð er áhersla á í hverri lotu að nemendur læri og þjálfist í beitingu tiltekinna (1-2) aðferðar við lausn hagnýtra viðfangsefna á vinnustað.

OSS110F • Almennatengsl • (6e) • Haust
Ekki kennt

OSS104F • Menningastjórnun: Stjórnun menningarstofnana og menningarstjórnsýsla • (6e) • Haust
Ekki kennt

OSS201F • Stefnumótun stofnana • (6e) • Vor
Ekki kennt

Kynjafræði

- Meistaránám í kynjafræði (120e)
- Meistaránám í kynjafræði: Kyn og margbreytileiki (120e)
- Diplómanám í hagnýtri jafnréttisfræði (30e)

Nám í kynjafræði

Mikilvægt, hagnýtt og spennandi nám

Kynjafræði snýst um margbreytileika mannlífsins. Nánast allt í veröldinni hefur kynjafræðilegar hliðar og fátt er fræðigreininni óviðkomandi. Kyn er grundvallarstærð í tilverunni rétt eins og kynhneigð, þjóðernisuppruni, aldur, stétt, fötulun og fleiri félagslegir áhrifaþættir. Allt þetta er viðfangsefni kynjafræðinnar. Að skoða veröldina frá sjónarmiði kyns og margbreytileika er eins og að horfa á heiminn í lit eftir að hafa séð hann í sauðalitunum. Kynjafræðin er mjög þverfræðileg og í hæsta máta hagnýt grein. Eitt hlutverk hennar er að renna stoðum undir jafnréttisstarf í landinu og mæta þeim kröfum sem hið opinbera regluverk setur okkar. Til þess að jafnréttislög verði ekki dauður lagabókstafur

Kynjafræðin er ekki aðeins skemmtileg námsgrein, hún er lífstill. Nemandinn lærir að sjá heiminn í glænýju ljósi, jafnvel þótt hann telji sig sæmlega samfélagslega meðvitaðan. Fræðin skoða heimili, atvinnumarkað, skóla-kerfi, stjórnsmál (og allt þar á milli) með kynjaglerauginum sem fæst okkar fæðast með á nefinu. Óhjákvæmilega grandskoðar nemandinn sjálfan sig og nánasta umhverfi, sem veldur afar persónulegri tengingu við námið. Í kynjafræðitíma er sjaldan lognmolla þar sem hið nýja sjónarhorn fæst ekki síst með rökræðum og fjörugum umræðum. Námið lokar á alla feimni við að tjá skoðanir sínar, heldur þjálfar óttaleysi við gagnrýni annarra. Kynjafræðin er ekki aðeins fyrir baráttufólk jafnréttisbaráttunnar, heldur öll þau sem hafa áhuga á samfélaginu og löngun til að kafa dýpra, vita meira og skilja betur.

Eygló Árnadóttir, MA í kynjafræði 2009

þarf ekki einungis að hleypa lífi í umræðuna heldur einnig að ræða málin af þekkingu. Það gildir um þessa þekkingu eins og aðra að hún er sjaldnast meðfædd og því þarf markvissa jafnréttisfræðslu. Slík fræðsla er lögboðin á öllum skólastigum, hún er nauðsynleg fyrir fjölmargar stéttir í samfélaginu, auk þess að vera gagnleg og skemmtileg fyrir alla sem vilja vinna að réttlæti, jafnrétti og lýðræðislegri þátttöku allra.

Nám með starfi, fjarnám og skiptinám

Námið er skipulagt þannig að það sé hægt að stunda með starfi og í mörgum námskeiðum kynjafræðinnar er boðið upp á fjarnám. Háskóli Íslands er með samstarfssamninga við mikinn fjölda erlendra háskóla, þar sem nemendur sem innritaðir eru í HÍ geta tekið hluta af námi sínu. Mjög algengt er að nemendur í kynjafræði fari utan í skiptinám og hafa þeir helst farið til Bretlands, Hollands og Norðurlanda. Nemandur geta sótt um styrki í NORDPLUS og ERASMUS. Háskóli Íslands er með ERASMUS samstarfssamninga við rúmlega 290 evrópska háskóla og þar að auki í NORDPLUS samstarfi við flesta háskóla á Norðurlöndum. Allar nánari upplýsingar er hægt að nálgast hjá Alþjóðaskrifstofu HÍ: hi.is/is/skolinn/althjodaskrifstofa

Kynjafræðin felur ekki aðeins í sér röð námskeiða og prófa sem veitir þér færni sem nýtast mun í framtíðarstarfi. Hún gefur þér ný gleraugu til þess að horfa á heiminn með. Þannig uppgötvast þú að ójöfnuðurinn leynist víða og er stundum allt að því kæfandi á sviðum t.d. stjórnmála, atvinnulífs, á vinnustöðum, í fjölskyldum og menningunni okkar, en bæði samfélagsgerðinni og valdastofnunum tekst alltof oft að halda þessum ójöfnuði leyndum fyrir okkur. En það sem mikilvægara er, en að sjá og skilja, er að kynjafræðin býður þér fræðileg verkfæri sem gerir þér kleift að bregðast við þessum uppgötvunum þínum með því bæði að véfengja og setja spurningamerki við ríkjandi valdakerfi með þeim hætti að það veitir þér innblástur til þess að reyna að breyta hlutunum.

Thomas Brorsen Smidt, MA-nemi í kynjafræði

Fjölbreyttir atvinnumöguleikar

Námið veitir óteljandi möguleika og fólk með jafnréttis- og kynjafræðimenntun hefur starfað við kennslu og fræðslustörf, fjölmiðla- og upplýsingastörf, verkefna- og starfsmannastjórnun, hjá hagsmunasamtökum og frjálsu félagasamtökum og sem jafnréttisráðgjafar.

Athyglisverðar rannsóknir

Nemendur ljúka náminu með 40-60 eininga meistararitgerð um efni að eigin vali. Sem dæmi um viðfangsefni í lokaverkefnum má nefna:

- Atvinnusköpun í dreifbýli fyrir konur og karla
- Konur á fjölmiðlum: Skiptir kyn máli?
- Kyngervi Krists
- Launavinna kvenna í ljósi þjóðfélagsbreytinga
- Er hinsegin ást öðruvísi ást?
- Búrka – berskjöldun; kyngervi, þjóðerni og þegnréttur
- Jafnréttisfræðsla í grunnskólum
- Barneignir og fjölskyldulíf lesbískra kvenna
- Fötlun og kynhneigð
- Klámvæðing í auglýsingum og markaðssetning til unglinga

Sterk tengsl við þjóðlífið

Nemendur í kynjafræði starfrækja nemendafélag sem stendur fyrir skemmtilegum uppákomum. Haustið 2006 var haldið upp á tíu ára afmæli kynjafræðinnar með glæsilegri uppskeruhátíð þar sem mikill fjöldi nemenda og annarra gesta mætti til leiks. Á þeim rúmlega áratug sem kynjafræðin á að baki hefur hún öðlast mikil og sterk tengsl við þjóðlífið. Núverandi og fyrrverandi nemendur eru afar virkir í þjóðfélagsmæðunni, frjálsum félagasamtökum og öðrum lýðræðishræringum samfélagsins.

Kynjafræðin hentar fólki með alls konar bakgrunn og á öllum aldri. Ég var t.d. lengi á vinnumarkaði áður en ég skellti mér í háskólanám á Bifröst og tók BA gráðu í heimspeki, hagfræði og stjórnmálafræði (HHS). Þar var lögð áhersla mikilvægi þess að öðlast heildarsýn með því að nálgast viðfangsefnin út frá mörgum ólíkum sjónarhornum.

Ég komst að því að sjaldan er allt sem sýnist og að kyn er alltaf grundvallarbreyta. Meistaránámið í kynjafræði opnaði mér enn eina sýn á viðfangsefnin, dýpkaði fræðilega þekkingu mína og jók skilning á flóknum samfélagslegum viðfangsefnum. Námið er heimspekilegt í eðli sínu og þjálfar því vel gagnrýna hugsun. Það er svo bónus að í þessu námi ríkir aldrei lognmolla, enda hluti af náminu að ræða og kryfja umdeild samfélagsmál til mergjar.

*Kristín Anna Hjálmarsdóttir,
MA-nemi í kynjafræði*

Hvernig er námið uppbyggt?

Þrjár námsleiðir eru í boði í kynjafræði á framhaldsstigi

Meistaránám í kynjafræði

Námið er 120 einingar og lýkur með 40-60 eininga meistararitgerð. Námið veitir fræðilega, hagnýta og aðferðafræðilega þekkingu til að takast á við kynjafræðileg viðfangsefni og undirbýr nemendur undir rannsóknir í greininni. Nemendur skulu hafa lokið BA-prófi frá Háskóla Íslands eða sambærilegu námi með fyrstu einkunn. Skyldunámskeið eru 40 einingar: KYN101F Almenn kynjafræði (10e), KYN201M Kenningar í kynjafræði (10e), KYN202F Frá bróðurparti til systkinalags: Hagnýting jafnréttisfræða (10e) og aðferðafræðinámskeið (10e) í samráði við umsjónarkennara. Þau sem hafa kynjafræði sem aukagrein í BA-námi taka valnámskeið í staðinn fyrir Almenna kynjafræði og Kenningar í kynjafræði. Valnámskeið eru 40 einingar og MA-ritgerð 40-60 einingar.

Meistaránám í kynjafræði: Kyn og margbreytileiki

Námið er 120 einingar og lýkur með 40 eininga meistararitgerð. Námið veitir fræðilega og hagnýta þekkingu á margbreytileika nútímasamfélaga. Fjallað er um menningarmun og helstu þætti félagslegrar mismununar svo sem kyn, kynhneigð, þjóðernisuppruna, fötlun, aldur og stétt, með sérstakri áherslu á samtvinn-

un þessara þátta í daglegu lífi. Skyldunámskeið eru 40 einingar: KYN101F Almenn kynjafræði (10e), FOM101F Kenningar í félags- og mannvísindum (10e), KYN202F Frá bróðurparti til systkinalags: Hagnýting jafnréttisfræða (10e) og aðferðafræðinámskeið (10e) í samráði við umsjónarkennara. Valnámskeið eru 40 einingar úr eftirfarandi námskeiðaframboði: KYN201F Kenningar í kynjafræði (10e), ÞJÓ502M Alþýðumenning og fagurfræði hversdagslífsins (10e), MAN107F Fjölmennning (10e), FFR302M Fötlun, sjálf og samfélag (10e), BÓK202F Miðlun og öflun upplýsinga í þjóðfélagi margbreytileikans (10e). Þau sem hafa tekið kynjafræði sem aukagrein í grunnnámi eða sambærilegt nám taka önnur námskeið í staðinn fyrir Almenna kynjafræði og Kenningar í kynjafræði.

Diplómanám í hagnýtri jafnréttisfræði

Námið er 30 einingar og veitir hagnýta þekkingu og undirbúning fyrir störf að jafnréttismálum. Í framhaldi af diplómanáminu geta nemendur sótt um í meistaránámi í kynjafræði. Í náminu er tvö skyldunámskeið (20e): KYN101F Almenn kynjafræði (10e) og KYN202F Frá bróðurparti til systkinalags: Hagnýting jafnréttisfræða (10e). Nemendur velja svo 10 einingar eftir áhugasviði úr stórum hópi valnámskeiða. Diplómanám fæst að fullu metið hjá þeim nemendum sem samþykktir eru inn í meistaránám í kynjafræði.

Sjá nánar í kennsluskrá: kennsluskra.hi.is.

KYN101F Almenn kynjafræði (10e) • Haust Kennari: Gyða Margrét Pétursdóttir, aðjúnt og Þorgerður Einarsdóttir, prófessor

Í námskeiðinu er fjallað um helstu viðfangsefni kynjafræða í ljósi gagnrýnnar fjölmenningshyggju og margbreytileika nútímasamfélaga. Þverfræðilegu sjónarhorni er beitt til að gefa yfirlit yfir stöðu og aðstæður kvenna og karla. Fjallað er um upphaf og þróun kvennabaráttu og kynjafræða. Kynnt verða helstu hugtök kynjafræða svo sem kyn, kyngervi, eðlishyggja og mótunarhyggja. Skoðað er hvernig kyn er ávallt samtvinnuð öðrum samfélagslegum áhrifabreytum svo sem etniskum uppruna, kynhneigð, trúarskoðunum, fötlun, aldri, stétt og fleira. Sérstök áhersla er á Ísland samtímans og kynningu á íslenskum kynja- og margbreytileikarannsóknum.

KYN202F Hagnýting jafnréttisfræða: Frá bróðurparti til systkinalags (10e) • Vor

Kennari: Þorgerður Einarsdóttir, prófessor

Námskeiðið er hagnýtur undirbúningur fyrir störf í stjórnun, opinberri stjórnsýslu, fræðslu, kennslu, fjölmíðlun og önnur sérhæfð störf. Markmið námskeiðsins er að kynna grundvallaratriði jafnréttisfræða. Fjallað er um sögu og merkingu jafnréttishugtaksins, með sérstakri áherslu á samþættingu kynja- og jafnréttisjónarmiða (e. gender mainstreaming). Fjallað er um birtingarform kyns og mikilvægi kynjavítundar í samfélagslegri umræðu og stefnumótun. Þá eru kynntar hugmyndir um margbreytileika, fjölmenningu og jafnrétti minnihlutahópa. Í nútímasamfélögum eru gerðar siauknar kröfur um þekkingu á jafnréttismálum. Ísland er aðili að alþjóðasamþykktum um jafnrétti og jafnréttislögum er kveðið á um kynjasamþættingu í stefnumótun og ákvörðunum á öllum sviðum samfélagsins. Slík samþætting krefst þekkingar á jafnréttismálum og gera jafnréttislög ráð fyrir jafnréttisfræðslu á öllum skólastigum.

KYN201M Kenningar í kynjafræði (10e) • Vor

Kennari: Þorgerður Einarsdóttir, prófessor

Kennari: Gyða Margrét Pétursdóttir, aðjúnt

Kennari: Salvör Nordal, forstöðumaður

Kennari: Jón Yngvi Jóhannsson, stundakennari

Í námskeiðinu er fjallað um kenningalegan grundvöll kynjafræða og gagnrýnið og þverfræðilegt inntak þeirra. Fjallað er um birtingarform og merkingu kyngervis (e. gender) í tungumáli, samfélagi, vísindum og menningu. Helstu kenningaleg sjónarmið fræðanna eru kynnt og tengsl þeirra við aðferðafræði. Ræddar eru þekkingarfræðilegar og vísindaspekillegar forsendur gagnrýnins fræðastarfs og nemendur þjálfaðir í að beita fræðilegum hugtökum og aðferðum.

KYN204F Rannsóknamálstofa í kynjafræði (2e)

• Haust & vor

Markmið málstofunnar er að skapa vettvang fyrir nemendur í framhaldsnámi til að fjalla um viðfangsefni sín. Þar munu þeir kynna rannsóknir sínar og fá viðbrögð og handleiðslu.

KYN441L MA-ritgerð í kynjafræði (40-60e)

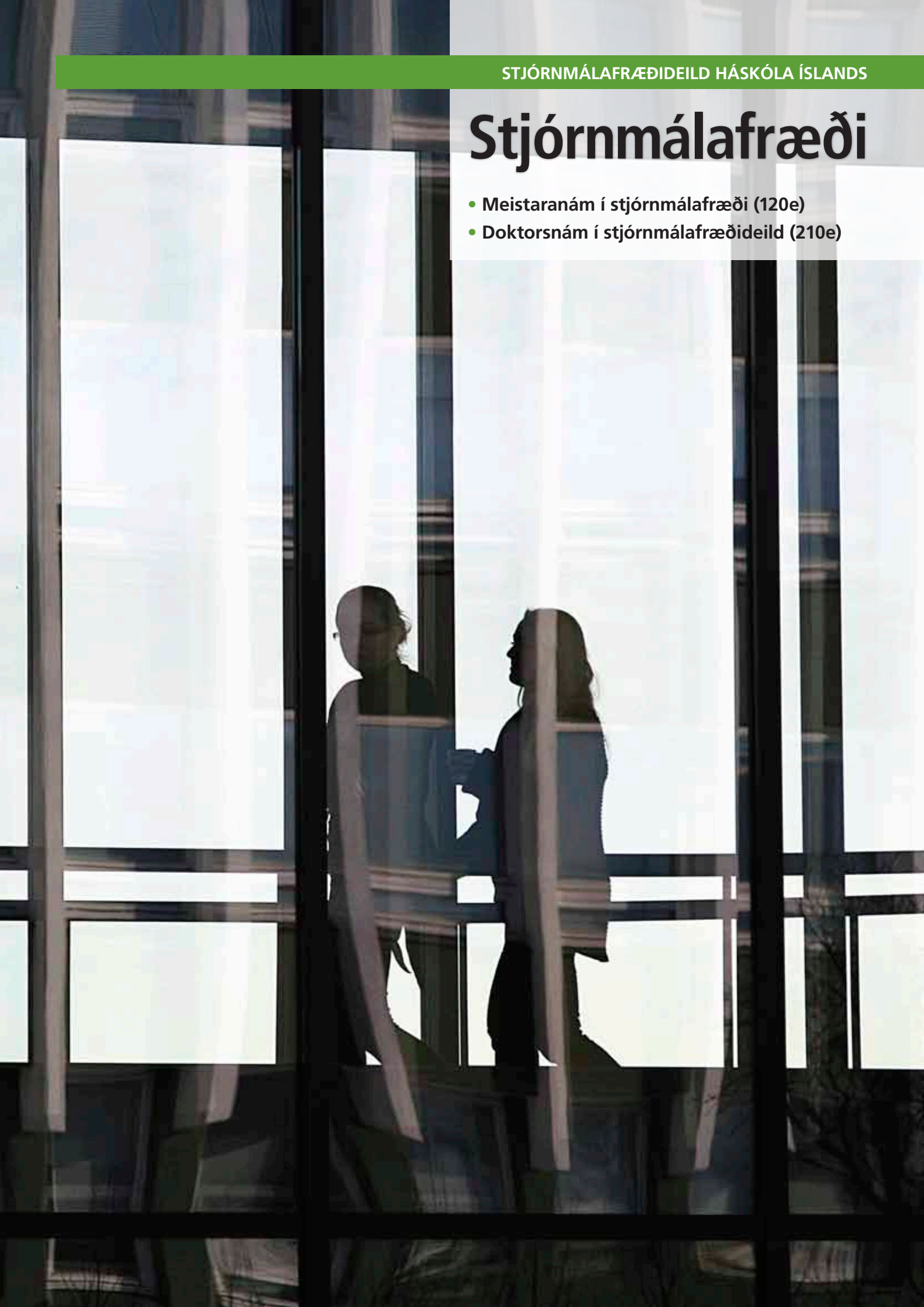
• Haust, vor og sumar

Lokaverkefni í MA-námi er sjálfstætt rannsóknarverkefni sem nemandi vinnur undir leiðsögn umsjónarkennara. Í verkefninu er tekist á við fræðilega krefjandi viðfangsefni og kenningum beitt á frumlegan hátt.

Stjórnmálafræði

- Meistaránám í stjórnmálafræði (120e)
- Doktorsnám í stjórnmálafræðideild (210e)

Meistaránám í stjórnmálafræði

Spennandi rannsóknartengt nám

Meistaránám í stjórnmálafræði er valkostur fyrir þá nemendur sem hafa hug á að sérhæfa sig í einhverjum af þeim megingreinum stjórnmálafræðinnar sem ekki eru kenndar á sérstökum námsleiðum eins og alþjóðasamskiptum og opinberri stjórnsýslu. Námið er rannsóknartengt og miðar að því að þjálfa nemendur í úrlausn rannsóknarverkefna með frekara nám í huga en jafnframt nýtist námið sem góður grunnur fyrir fjölbreytt störf á vinnumarkaðnum.

Uppbygging námsins

Samsetning námsins er sveigjanleg með það í huga að laga megi áherslurnar að áhugasviði einstakra nemenda. Sameiginlegur kjarni miðar að því að nemendur fái vissa grunnþjálfun í aðferðafræði félagsvísinda, en að öðru leyti velja nemendur námskeið í tengslum við væntanlegt lokaverkefni. Þannig mætti hugsa sér að nemendur fengju að setja saman námskeið sem veiti sérhæfingu í íslenskum stjórnmálum, kosningum, Evrópumálum, opinberri stefnumótun eða samanburðarstjórnmálum svo dæmi séu tekin. Hluta námskeiðanna gæti þó þurft að taka við erlenda háskóla á grundvelli nemendaskiptasamninga.

Misseri við erlendan háskóla

Nemendum sem hafa áhuga á að taka misseri við erlendan háskóla er bent á Alþjóðaskrifstofu HÍ, en þar er hægt að fá upplýsingar um samstarfsskóla og ERASMUS og NORDPLUS styrki. Hugsa þarf að skiptinámi strax í upphafi náms. Nánari upplýsingar: hi.is/is/skolinn/althjodaskrifstofa

Mat úr öðru meistaránámi

Hægt er að sækja um mat á fyrra námi til stjórnmálafræðideildar. Ef um er að ræða meistaránám sem þegar hefur verið metið til gráðu er hægt að fá 12 einingar metnar inn í meistaránám. Ef um er að ræða námskeið á meistarastigi sem ekki hafa verið metin til gráðu áður má sækja um að fá þau metin til eininga.

Ljósmynd: Jóna

Meistararitgerðir

Meistararitgerð getur verið allt að 60 einingar og gefur nemanda kost á að vinna viðamikla rannsókn á sérsviði sínu sem veitir góða þjálfun í rannsóknarvinnu. Fyrir nemendur með mikinn áhuga á rannsóknum veitir stór meistararitgerð óviðjafnanlegt tækifæri til að þjálfa hæfni í að leysa úr flóknum rannsóknarviðfangsefnum.

Nánari upplýsingar

Nemendur sem hafa áhuga á að nýta sér þessa möguleika eru hvattir til að hafa samband við Stjórn málafræðideild og fá leiðsögn um næstu skref.

Inntöskuskilyrði: Umsækjendur skulu hafa lokið BA-prófi í stjórn málafræði frá Háskóla Íslands eða hliðstæðu prófi. Að öðru jöfnu er gerð krafa um fyrstu einkunn á BA-prófi.

Doktorsnám við Stjórn málafræðideild

Hægt er að stunda doktorsnám við stjórn málafræðideild HÍ. Doktorsritgerð er metin til 180 eininga, en auk þess er gerð krafa um 30 einingar í námskeiðum á sérsviði ritgerðar. Leiðbeinandi í doktorsnámi verður að vera fastur kennari Stjórn málafræðideildar. Þeir sem hafa áhuga á að hefja doktorsnám við Stjórn málafræðideild er bent á að hafa samband við deildina til að fá nánari upplýsingar.

Stjórn málafræðinámið hefur nýst afar vel í starfi. Það sem nýtist mér einna best eru þau vinnubrögð sem við áttum að tileinka okkur, læra að efast um alla hluti og mynda sér ekki skoðanir fyrirfram. Það er einnig mikilvægt að þeir sem starfa hjá opinberum aðilum búi yfir þekkingu um íslenska stjórnkerfið, Evrópusamrunann og opinbera stjórnsýslu. Stjórn málafræðin gefur mjög góða innsýn inn í þessi mál og er þar af leiðandi góður grunnur fyrir starf hjá hinu opinbera, t.d. sem bæjarstjóri.

*Hjalti Þór Vignisson,
bæjarstjóri á Höfn í Hornafirði, MA í stjórn málafræði 2004*

Ég fór í meistaránám í stjórn málafræði vegna þess að mig langaði að sérhæfa mig enn frekar í greininni eftir BA-nám í stjórn málafræði. Mér fannst alveg ofboðslega gaman í náminu og námskeiðin voru bæði krefjandi og áhuga-verð. Ég tók þá ákvörðun að einbeita mér að sveitarstjórnarstiginu þar sem það er mikið til óplægður akur og ég sé ekki eftir þessari ákvörðun. Námið hefur fært mér viðtæka þekkingu sem ég hef getað beitt í akademískum aðstæðum sem stundakennari við tvo háskóla og í störfum mínum á vettvangi sveitarstjórnarmála.

*Eva Marín Hlynsdóttir,
stundakennari, MA í stjórn málafræði 2004, MPA 2011*

Kennarar í framhaldsnámi í Stjórn málafræðideild

Fræðileg og fagleg þekking og fjölbreytt reynsla

Kennarar sem koma úr röðum fastra kennara Háskóla Íslands eru fræðimenn sem stundað hafa til margra ára grundvallarrannsóknir á þeim sviðum sem þeir kenna. Hafa þeir allir lokið prófum frá virtum erlendum háskólum. Einn af megin styrkleikum námsins felst þó ekki síður í þeirri fjölbreyttu reynslu og þekkingu sem allir kennarar hafa á sínum sérsviðum. Auk fastra kennara starfar hópur stundakennara við deildina sem vegna síns aðalstarfs get-

ur tengt hin fræðilegu viðfangsefni við hagnýt úrlausnarefni. Þessi tenging auðveldar nemendum að fást við raunhæf verkefni sem stjórnendur og sérfræðingar að námi loknu. Með þessu er einnig reynt að tryggja að í náminu sé ávallt verið að fjalla um það sem efst er á baugi á hverjum tíma.

Auk stundakennara er leitað til mikils fjölda gestakennara til að fjalla m.a. um afmörkuð sérhæfð viðfangsefni.

Alyson Bailes

MA í nútímasögu, aðjúnkt við Stjórn málafræðideild.

Anna Margrét Eggertsdóttir

MA, verkefnisstjóri við Stjórn málafræðideild.

Arndís Ósk Jónsdóttir

M.Sc í vinnusálfræði, sjálfstætt starfandi ráðgjafi.

Ágústa H. Gústafsdóttir

Ms í Mannauðsþjórnum, Sérfræðingur hjá fjármálaráðuneyti.

Ásta Möller

MPA, forstöðumaður Stofnunar stjórnsýslufræða og stjórnmála Háskóla Íslands.

Ásthildur Elva Bernharðsdóttir

Cand Oceon og MA í stjórnmálafræði.

Dr. Baldur Þórhallsson

Ph.D. í stjórnmálafræði, Jean Monnet prófessor við Stjórn málafræðideild.

Birna Þórarinsdóttir

MA í öryggismálafræðum, framkvæmdastýra Evrópustofu.

Bolli Héðinsson

Cand.oecon, MBA, hagfræðingur.

Erla Hlín Hjálmarsdóttir

MPA og doktorsnemi við Stjórn málafræðideild HÍ.

Elva Ellertsdóttir

MPA, deildarstjóri Stjórn málafræðideildar.

Guðríður Þorsteinsdóttir

cand. jur. og MA í heilbrigðis- lögfræði og heilbrigðissíðfræði, skrifstofustjóri í velferðar- ráðuneytinu.

Dr. Gunnar Einarsson

Ph.D. í stjórnum frá University of Reading UK, bæjarstjóri í Garðabæ.

Dr. Gunnar Helgi Kristinsson

Ph.D. í stjórnmálafræði, prófessor við Stjórn málafræðideild.

Gunnar Þór Bjarnason

MA í alþjóðasamkiptum, framhaldsskólakennari.

Dr. Gyða M. Pétursdóttir

Ph.D. í kynjafræði, aðjúnkt við Stjórn málafræðideild.

Dr. Haukur Arnþórsson

Ph.D. í rafrænni stjórnsýslu og MPA í opinberri stjórnsýslu og stefnumótun, sjálfstætt starfandi sérfræðingur.

Dr. Haukur F. Hannesson

Ph.D. í listrekstrarfræði og menningarstjórnmálum.

Dr. Hulda Þórisdóttir
Ph.D. í sálfræði, lektor við
Stjórnmálafræðideild.

**Dr. Jóhanna
Gunnlaugsdóttir**
Ph.D. í upplýsinga og skjalastjórn
og MSc(Econ), prófessor við
Félags- og mannvísindadeild.

Jón Yngvi Jóhannsson
MA í íslenskum bókmenntum.

Kirstín Flygenring
MA í hagfræði.

Kristján Sturluson
Cand.psych, MBA, fram-
kvæmdastjóri Rauða kross
Íslands.

**Dr. Magnús Árni
Magnússon**
Ph.D. í stjórnmálafræði,
dósent við Háskólann
á Bifröst.

Margrét L. Guðmundsdóttir
MA í félagsfræði, doktorsnemi
við Félags- og mannvísinda-
deild.

Margrét S. Björnsdóttir
MA í félagsfræði, MPA, aðjúnkt
við Stjórnmálafræðideild.

Dr. Maximilian Conrad
Ph.D. í stjórnmálafræði,
lektor við Stjórnmálafræði-
deild.

Dr. Ómar H. Kristmundsson
Ph.D. í stjórnsýslufræðum,
prófessor við Stjórnmálafræði-
deild.

Dr. Peadar Kirby
Ph.D. frá London School of
Economics, prófessor í alþjóða-
stjórnmálum og stefnumótun
við Limerick-háskóla á Írlandi.
Gistiprófessor við Stjórnmála-
fræðideild.

Regína Ásvaldsdóttir
M.Sc í stjórnun með áherslu
á breytingar og nýsköpun frá
hagfræðideild Háskólans í
Aberdeen.

Róbert Ragnarsson
MA í stjórnmálafræði,
bæjarstjóri í Grindavík.

Salvör Nordal
MA í heimspeki, forstöðu-
maður Siðfræðistofnunar
Háskóla Íslands.

**Dr. Sigurbjörg
Sigurgeirsdóttir**
Ph.D. í stjórnsýslufræðum,
lektor við Stjórnmálafræði-
deild.

Silja Bára Ómarsdóttir
MA í alþjóðasamskiptum,
aðjúnkt við Stjórnmálafræði-
deild.

Dr. Stefanía Óskarsdóttir
Ph.D. í stjórnmálafræði,
lektor við Stjórnmálafræði-
deild.

Dr. Steinunn Hrafnisdóttir
MA í stjórnun, Ph.D. í félags-
ráðgjöf, dósent í Félagsráð-
gjafardeild.

Trausti Fannar Valsson
Cand.jur, stundar nú dok-
torsnám við Lagadeild Háskóla
Íslands, lektor við sömu deild.

Dr. Þorgerður Einarsdóttir
Fil.dr. í félagsfræði, prófessor
við Stjórnmálafræðideild.

Upplýsingar:

Umsóknarfrestur um meistaranámið er til 15. apríl eða 15. október en diplómanámið til 5. júní eða 30. nóvember. Rafræn umsóknar-eyðublöð má nálgast á heimasíðu stjórn málafræðideildar, stjornmal.hi.is.

Kostnaður: Árlegt innritunargjald Háskóla Íslands.

Nánari upplýsingar um námið veita:
Elva Ellertsdóttir, deildarstjóri s. 525 4573,
netfang: elva@hi.is

Margrét S. Björnsdóttir, aðjúntk s. 525 4254,
netfang: msb@hi.is

Skrifstofa stjórn málafræðideildar er til húsa í Gimli, gengið í gegnum Odda við Sturlugötu s. 525 4573 eða 525 5445.
Opnunartími: mánud. – föstud. 10:00-12:30 og 13:00-15:30.

Kennsluskrá með nánari upplýsingum er að finna á heimasíðu stjórn málafræðideildar: www.stjornmal.hi.is

Útgáfa: 2012–2013

HÁSKÓLI ÍSLANDS
STJÓRN MÁLAFRÆÐIDEILD

